

Specialioji ataskaita

Ar Komisija užtikrino veiksmingą Paslaugų direktyvos įgyvendinimą?

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklauso: eca.europa.eu/Lt/Pages/ContactForm.aspx

Interneto svetainė: eca.europa.eu

Tviteris: @EUAuditorsECA

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji prieinama per portalą *Europa* (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2016

Print	ISBN 978-92-872-4170-2	ISSN 1831-0885	doi:10.2865/615947	QJ-AB-16-002-LT-C
PDF	ISBN 978-92-872-4180-1	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/92284	QJ-AB-16-002-LT-N
EPUB	ISBN 978-92-872-4148-1	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/266782	QJ-AB-16-002-LT-E

© Europos Sąjunga, 2016

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Specialioji ataskaita

Ar Komisija užtikrino veiksmingą Paslaugų direktyvos įgyvendinimą?

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą)

Audito Rūmų specialiosiose ataskaitose pateikiami su konkrečiomis biudžeto sritimis arba valdymo temomis susijusių Audito Rūmų veiklos ir atitikties auditų rezultatai. Audito Rūmai audito užduotis atrenka ir nustato taip, kad jos turėtų kuo didesnę poveikį, atsižvelgdami į veiklos ar atitikties riziką, susijusių pajamų ar išlaidų lygį, būsimus pokyčius ir politinį bei viešąjį interesą.

Šį veiklos auditą atliko Audito Rūmų nario Milan Martin Cvikl vadovaujama IV audito kolegija, atsakinga už auditą pajamų, mokslinių tyrimų ir vidaus politikų, finansų ir ekonomikos valdymo bei Europos Sąjungos institucijų ir įstaigų srityse. Auditui vadovavo Audito Rūmų narys Neven Mates, jam padėjo jo kabineto vadovas Georgios Karakatsanis ir atašė Marko Mrkalj; pagrindinis vadybininkas Paul Stafford; audito užduoties vadovas Wayne Codd; auditoriai Sandra Dreimane, Jürgen Manjé ir Wolfgang Stolz.

Iš kairės į dešinę: J. Manjé, P. Stafford, N. Mates, W. Codd, S. Dreimane, G. Karakatsanis.

Dalis

Žodynėlis ir santrumpos

I–VIII **Santrauka**

1–11 **Įvadas**

6–7 **Paslaugų direktyvos tikslai**

8–11 **Vaidmenys ir įgaliojimai**

12–13 **Audito apimtis ir metodas**

14–110 **Pastabos**

16–42 **Perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo stebėjimas**

16–18 Komisija teikė pagalbą perkėlimui į nacionalinę teisę ir jį stebėjo

19–20 Dvidešimt valstybių narių vėlavo atlikti perkėlimą į nacionalinę teisę

21–27 Tarpusavio vertinimai buvo novatoriška praktika, kurią tinkamai valdė Komisija ir kuri vėliau taip pat buvo taikoma kitų direktyvų atveju

28–29 Iki sėkmingo įgyvendinimo dar daug ko trūksta

30–32 Atlikti veiksmingumo patikrinimai, kaip ES teisės aktai veikia praktiniuose verslo scenarijuose

33–34 Atsižvelgiant į rezultatus, pateikti tolesni Komisijos teisėkūros pasiūlymai

35–36 Komisija galėjo geriau panaudoti rezultatus, siekdama sistemingai užtikrinti Paslaugų direktyvos įgyvendinimą

37–42 Nėra ekonominio poveikio vertinimo

43–77 **Įgyvendinimas**

43–45 Komisijos suteiktos priemonės ir teikiama parama įgyvendinant Paslaugų direktyvą buvo nepakankamai panaudotos ir todėl tik iš dalies veiksmingos

46–52 Vėlavimai įsteigiant kontaktinius centrus ir kokybės skirtumai valstybėse narėse

53–55 Kontaktinius centrus sudėtinga surasti, žemas įmonių žinių lygis

56–64 Žemas administracinio bendradarbiavimo lygis su Paslaugų direktyva susijusiais klausimais

65–71 Vartotojai ir toliau susidūrė su sunkumais naudodamiesi bendrąja paslaugų rinka

- 72–75 Paslaugų teikėjai vis dar neteisingai diskriminuoja
- 76–77 Problemų sprendimas
- 78–110 **Vykdymo užtikrinimas**
- 78–79 Komisija taiko keletą vykdymo užtikrinimo priemonių
- 80–85 SOLVIT priemonė retai naudojama Paslaugų direktyvos atveju
- 86–93 „EU Pilot“ – prieš pažeidimo nagrinėjimą taikoma sistema, kurią palankiai vertina valstybės narės
- 94–99 Komisija beveik netaikė pažeidimo procedūrų
- 100–101 Pažeidimų nagrinėjimo procedūros trunka pernelyg ilgai
- 102–104 Atsižvelgiant į atskirus su paslaugomis susijusius skundus, buvo reguliariai vykdomi tolesni veiksmai; tačiau buvo sugaištama daug laiko vykdant pažeidimų procedūras
- 105–107 Tik vienas atvejis perduotas nagrinėti Teisingumo Teismui
- 108–110 Konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos neturėjo didelio pasisekimo

- 111–120 **Išvados ir rekomendacijos**
- 112–114 **Perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo stebėjimas**
- 115–118 **Įgyvendinimas**
- 119–120 **Vykdymo užtikrinimas**

Komisijos atsakymai

BVAS: Bendradarbiavimas vartotojų apsaugos srityje

BVP: Bendrasis vidaus produktas

ECC-net: Europos vartotojų centrų tinklas

ES: Europos Sąjunga

ESS: Europos sąskaitų sistema

ETT: Europos Teisingumo Teismas

EU Pilot: „EU Pilot“ apima valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimą nacionalinių įstatymų atitikties ES teisės aktams arba tinkamo ES teisės taikymo klausimais. Jis taikomas kaip pirmoji priemonė siekiant apsieiti be formalios pažeidimų procedūros, jei tai įmanoma.

IMI: Vidaus rinkos informacinė sistema

KSRS: Komisijos skundų registravimo sistema

KŠSR: Konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos

NACE 2 red.: Ekonominės veiklos Europos bendrijoje rūšių statistinė klasifikacija

PKD: Profesinių kvalifikacijų direktyva

SESV: Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo

SOLVIT: Alternatyvus ginčų sprendimo mechanizmas, įdiegtas siekiant padėti ES piliečiams ir verslo subjektams, iš kurių buvo atimta galimybė pasinaudoti jų Europos vidaus rinkos teisėmis, nes kitos valstybės narės viešoji administracija netinkamai taikė vidaus rinkos teisės aktus.

VBKC: Vienas bendras kontaktinis centras

VN: Valstybė narė (-ės)

Žvalgymai: Visos Europos Sąjungos interneto svetainių peržiūra, visų pirma saityno sektoriuose

I Palyginti su bendrąja prekių rinka, kuri ES vidaus prekybos atžvilgiu yra gerai išsivysčiusi, plačiai pripažįstama, jog paslaugų rinka neišnaudoja visų savo galimybių. Paslaugų direktyvoje reglamentuojamos paslaugos, apimančios apie 46 % ES BVP, siekiant sumažinti teises ir administracines kliūtis paslaugų teikėjams ir gavėjams. Tai turėtų būti pasiekta valstybėms narėms perkeliant direktyvą į nacionalinę teisę, didinant skaidrumą ir taikant supaprastintas procedūras, leidžiančias verslo subjektams ir vartotojams paprasčiau teikti arba gauti paslaugas bendrojoje rinkoje.

II Audito Rūmai, be to, kad išnagrinėjo vykdymo užtikrinimo priemones, skirtas neatitikties klausimams, bloginančioms bendrosios paslaugų rinkos veikimą, spręsti, audito metu daugiausia dėmesio skyrė Europos Komisijos veiksams, skirtiems remti valstybes nares.

III Dauguma valstybių narių neperkėlė direktyvos į nacionalinę teisę laiku. Nepaisant to, vykstant šiam procesui Komisija stebėjo pažangą ir teikė paramą, skirtą padėti įgyvendinti direktyvą perkėlimo metu ir po jos perkėlimo, organizuodama bendras vertinimo procedūras bei teikdama gaires reguliarių teminių ekspertų grupių posėdžių metu.

IV Bendri vertinimai ir veiksmingumo patikrinimai tiksliniuose sektoriuose valstybėms narėms davė naudos, tačiau taip pat parodė, kad išliko reikšmingas kliūčių skaičius. Komisija nepakankamai prižiūrėjo, kaip į juos buvo atsižvelgta, visų pirma neužginčijo proporcingumo argumento, kuriuo valstybės narės rėmėsi siekdamos išlaikyti teisės aktų neatitinkančius reikalavimus.

V Komisija buvo tik iš dalies veiksminga užtikrindama direktyvos įgyvendinimą. Praėjus keleriems metams nuo 2009 m. įgyvendinimo termino, vidaus rinkoje išlieka su direktyvos reglamentuojamomis paslaugomis susijusių kliūčių, o Komisija nenori pradėti teisinių procedūrų, iš dalies dėl ilgos teisminės procedūros, bet taip pat dėl menko teisės aktų veiksmingumo. Siekiant išspręsti problemas, buvo taikytos tokios priemonės kaip SOLVIT ir „EU Pilot“, tačiau jų rezultatai nebuvo tokie greiti, kokių reikia verslo subjektams ir paslaugų teikėjams. Vartotojai dar negali naudotis paslaugų vidaus rinka tokiu lygiu, koks numatytas direktyvoje.

VI Visapusiško direktyvos įgyvendinimo galima ekonominė nauda vis dar nėra žinoma, nepaisant to, kad parodant kliūčių mažinimo poveikį yra dažnai minimas įvertintas išdirbio didėjimas. Kadangi nėra pakankamai išsamių duomenų apie direktyvos veikiamus sektorius, vis dar nėra patikimo jos poveikio kiekybinio įvertinimo.

VII

Vienoje iš savo rekomendacijų Audito Rūmai visų pirma prašo Komisijos ryžtingiau įgyvendinti direktyvą taikant šias priemones:

- stebėti, kaip atsižvelgiama į tokių procedūrų, kaip bendras vertinimas ir veiksmingumo patikrinimai, rezultatus siekiant išspręsti neatitikties klausimus ir kartu su valstybėmis narėmis spręsti ekonomiškai reikšmingiausius klausimus,
- pradėti „EU Pilot“ procedūras kiek galima greičiau po problemos identifikavimo. Turėtų būti dalijamasi informacija apie sprendimus,
- kiek įmanoma, sutrumpinti pažeidimo procedūrų trukmę,
- perduoti svarbius neįgyvendinimo ir neteisingo taikymo klausimus Teisingumo Teismui.

VIII

Be to:

- Komisija turėtų parengti perkėlimo į nacionalinę teisę gaires ir jas paskelbti kuo greičiau po jų priėmimo,
- Komisija turėtų pasistengti užtikrinti, kad naujų teisės aktų poveikio vertinimui būtinų duomenų klausimas būtų sprendžiamas teisėkūros procedūros pradžioje,
- valstybės narės turėtų laikytis kontaktinių centrų chartijos, pavyzdžiui, skelbti informaciją daugeliu kalbų ir sudaryti galimybę atlikti visus administracinius veiksmus, kurie yra būtini siekiant teikti paslaugas kitose šalyse,
- teisės aktų leidėjas turėtų taikyti sustabdymo laikotarpį, skirtą pranešti apie reikalavimų projektą, ir užtikrinti, kad jis būtų paskelbtas viešoje interneto svetainėje, siekiant pagerinti pasiekiamumą ir sudaryti galimybę laiku atlikti tikrinimą,
- atliekant Reglamento dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje peržiūrą turėtų būti išplėsta jo taikymo sritis įtraukiant Paslaugų direktyvos 20 straipsnį.

01

Paslaugų direktyva (toliau – Direktyva) buvo priimta 2006 m. siekiant sumažinti teises ir administracines kliūtis paslaugų teikėjams ir gavėjams. Tai turėtų būti pasiekta valstybėms narėms perkeltant Direktyvą į nacionalinę teisę, didinant skaidrumą ir taikant supaprastintas procedūras, leidžiančias verslo subjektams ir vartotojams paprasčiau teikti arba naudoti paslaugas bendrojoje rinkoje. Joje reglamentuojamos paslaugos, kurios sudaro 46 %¹ ES BVP. Ji turėjo būti įgyvendinta visose ES šalyse iki 2009 m. pabaigos.

02

Direktyvos ištakos yra 1997 m. Komisijos bendrosios rinkos plano pristatymas², kuriame buvo raginama panaikinti sektorių kliūtis rinkos integracijai. Atsižvelgiant į vėlesnius dokumentus, kuriuose buvo konkrečiai nagrinėjamos paslaugos ir tikinama, kad įvairios kliūtys paslaugų vidaus rinkoje „yra nemažas kliuvinys ES ekonomikai ir jos galimybės augti, plėtoti konkurencingumą ir kurti darbo vietas“³, galiausiai buvo 2004 m. pateiktas pasiūlymas dėl Paslaugų direktyvos (paprastai vadinamas „Bolkensteino direktyva“), kuriame paslaugų judėjimas buvo grindžiamas kilmės šalies principu. Tai turėtų reikšti, kad paslaugų teikėjai turi laikytis tik įsisteigimo valstybės narės teisės aktų, neatsižvelgiant į tai, kur yra vykdoma paslaugų teikimo veikla. Vis dėlto Europos Parlamento prašymu kilmės šalies principo buvo atsisakyta⁴. Vietoj jo 2006 m. priimtoje Paslaugų direktyvoje⁵ buvo įvesta prievolė valstybei narei „savo teritorijoje užtikrinti nevaržomą teisę teikti paslaugas ar vykdyti paslaugų teikimo veiklą“ ir „neapriboti teisės teikti paslaugas ar paslaugų teikimo veiklos vykdymo jokiais reikalavimais [...], kuriais būtų pažeidžiami nediskriminavimo, būtybės ir proporcingumo principai“⁶.

03

Direktyva išimties tvarka buvo netaikoma daugeliui ekonominių veiklų: neekonominio pobūdžio bendrų interesų paslaugoms, finansinėms paslaugoms, elektroniniams ryšiams, laikinojo įdarbinimo agentūroms, sveikatos priežiūrai, garso ir vaizdo paslaugoms, azartinėms lošimams, veiklai, susijusiai su viešosios valdžios funkcijų vykdymu, socialinėms paslaugoms, privačioms saugos paslaugoms, notarams ir antstoliams bei apmokestinimui. Direktyva taip pat neturi poveikio valstybių narių socialinės apsaugos teisės aktams.

- 1 SWD(2014) 131 *final*, 2014 m. kovo 31 d., „Informavimo apie nacionalines paslaugų rinkų reformas darbo planas“.
- 2 1997 m. birželio 4 d. CSE(97) 1 *final*, Komisijos komunikatas Europos Vadovų Tarybai „Veiksmų planas dėl bendrosios rinkos“.
- 3 2002 m. liepos 30 d. COM(2002) 441 *final*, „Komisijos ataskaita Tarybai ir Europos Parlamentui dėl paslaugų vidaus rinkos būklės“.
- 4 2013 m. liepos 24 d. COM(2013) 547 *final*, „Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2013/36/ES ir 2009/110/EB ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB“.
- 5 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (OL L 376, 2006 12 27, p. 36).
- 6 Paslaugų direktyvos 16 straipsnio 1 dalis. Proporciumas: reikalavimas turi būti tinkamas siekiamam tikslui įgyvendinti ir juo neturi būti reikalaujama daugiau, nei reikia tokiam tikslui.

04

Plačiai pripažįstama, kad, palyginti su bendrąja prekių rinka, kuri yra gerai išvystyta ES vidaus prekybos atžvilgiu, paslaugų rinka dar neišnaudojo visų savo galimybių, o jos augimo poreikį pabrėžė Europos Parlamentas Corazza Bildt pranešime⁷ dėl paslaugų vidaus rinkos ir neseniai paskelbtame Cofferati pranešime⁸. Sėkmingo Direktyvos įgyvendinimo poveikis gali būti labai didelis, turint omenyje paslaugų svarbą Europos ekonomikai.

05

Nustatytas perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2009 m., tačiau Komisija savo 2013 m. spalio 22 d. komunikate pareiškė, kad „Europai vis dar nepavyksta įgyvendinti ambicingų bendrosios rinkos tikslų, ypač tokiose svarbiose srityse kaip skaitmeninė ekonomika, energetika ir paslaugos“. 2014 m. sausio mėn. Taryba pabrėžė būtinybę koordinuoti Komisijos ir valstybių narių veiksmus siekiant pagerinti bendrosios rinkos taisyklių įgyvendinimą, taikymą ir vykdymo užtikrinimą⁹.

Paslaugų direktyvos tikslai

06

Visapusiškas Direktyvos įgyvendinimas turėtų padėti sumažinti biurokratizmą ir sudaryti palankesnes sąlygas paslaugų teikėjų įsisteigimui tiek savo šalyje, tiek užsienyje. Tai turėtų palengvinti tarpvalstybinį paslaugų teikimą. Siekiant šio tikslo, valstybės narės privalo įsteigti „kontaktinius centrus“, kurie padėtų verslo subjektams teikdami išsamią informaciją apie procedūras, būtinas tam, kad būtų galima siūlyti ir teikti paslaugas, ir sudarydami galimybę atlikti reikalingus formulumus internetu. Direktyva taip pat sustiprinamos paslaugų gavėjų teisės, ypač vartotojų, draudžiant diskriminaciją dėl pilietybės ar gyvenamosios vietos.

07

Kliūtys, kurias siekiama panaikinti šia direktyva, yra¹⁰:

- a) diskriminaciniai reikalavimai, tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su pilietybe arba įmonės registruotos buveinės vieta;
- b) draudimas paslaugų teikėjui būti įsisteigusiam daugiau negu vienoje valstybėje narėje arba būti įtrauktam į daugiau negu vienos valstybės narės registrus arba būti daugiau negu vienos valstybės narės profesinių įstaigų ar asociacijų nariu;

- 7 Corazza Bildt pranešimas dėl paslaugų vidaus rinkos: dabartinė padėtis ir tolimesni žingsniai (2012/2144(INI)) (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2013-0273+0+DOC+XML+V0//EN>).
- 8 Cofferati pranešimas dėl bendrosios rinkos valdymo įgyvendinant 2014 m. Europos semestrą (2013/2194(INI)) (<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+REPORT+A7-2014-0066+0+DOC+XML+V0//EN>).
- 9 Pastaba dėl Komisijos 2014 m. darbo plano, skirto ataskaitų apie nacionalines reformas paslaugų rinkose teikimui, 5431/14, COMPET 29, MI 51, ES Taryba, Briuselis, 2014 m. sausio 22 d.
- 10 Kaip nurodyta direktyvos 14 straipsnyje.

- c) prievolė teikėjui turėti pagrindinę buveinę gavėjo teritorijoje;
- d) abipusiškumo sąlygos su valstybe nare, kurioje teikėjas jau yra įsisteigęs;
- e) reikalavimas pereiti ekonominio poreikio ar rinkos paklausos testą norint gauti leidimą arba privalomas galimo ar faktinio veiklos poveikio ekonomikai ar veiklos tinkamumo įvertinimas, atsižvelgiant į kompetentingos institucijos nustatytus ekonomikos planavimo tikslus;
- f) konkuruojančių subjektų dalyvavimas, įskaitant jų dalyvavimą konsultacinių įstaigų veikloje, išduodant leidimus arba priimant kitus kompetentingų institucijų sprendimus;
- g) finansinės garantijos, įskaitant įpareigojimą sudaryti draudimo sutartį su valstybės narės teritorijoje įsisteigusiu teikėju ar institucija;
- h) reikalavimas tam tikrą laikotarpį būti iš anksto įregistruotam valstybės narės registre arba tam tikrą laikotarpį būti vykdytą veiklą šios valstybės narės teritorijoje.

Vaidmenys ir įgaliojimai

08

Direktyvoje nustatyti Komisijos ir valstybių narių vaidmenys ir atsakomybė.

09

Valstybės yra atsakingos už Direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, už tam tikrus uždavinius, susijusius su tolesniais veiksmais po perkėlimo atliekant tarpusavio vertinimą (žr. 21–29 dalis), ir už pagalbą verslui įsteigiant vieną bendrą kontaktinį centrą. Tai pirmas kartas, kai valstybės narės buvo teisiškai įpareigosios įdiegti tokias e. valdžios paslaugas ir suteikti galimybę vartotojams jomis naudotis užsienyje.

10

SOLVIT yra ginčų sprendimo mechanizmas, kuris buvo įdiegtas siekiant padėti ES piliečiams ir verslo subjektams, kuriems nebuvo leista pasinaudoti Europos vidaus rinkos teisėmis, nes kitos valstybės narės viešoji administracija netinkamai taikė vidaus rinkos teisės aktus. Sistema paremta SOLVIT centru, kurie įsisteigę kiekvienoje valstybėje narėje, tinklu. SOLVIT yra praktiška alternatyva formaliems problemų sprendimo mechanizmams, kaip antai nacionalinėms teismo procedūroms arba skundams Europos Komisijai.

11

Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinis direktoratas (buvęs Vidaus rinkos ir paslaugų GD) koordinuoja su Europos bendrąja rinka susijusią Komisijos politiką ir stengiasi šalinti nepagrįstas prekybos kliūtis, visų pirma paslaugų ir finansų rinkų srityje. Jis turėtų stebėti, kaip ES teisės aktai įgyvendinami praktiškai, padėti valstybėms narėms ir, jei būtina, inicijuoti pažeidimo procedūras.

12

Audito Rūmų pagrindinis audito klausimas buvo įvertinti, ar Komisija užtikrino veiksmingą Direktyvos įgyvendinimą. Šis klausimas buvo padalytas į du išsamesnius klausimus:

- a) ar Komisija tinkamai stebėjo ir vertino Direktyvos įgyvendinimą?
- b) ar Komisija sudarė pakankamai geras sąlygas Direktyvos įgyvendinimui ir užtikrino jos vykdymą?

13

Komisijoje buvo atliekami interviu ir nagrinėjamos bylos. Be to, audito metu buvo surengti faktų nustatymo vizitai į įvairias atsakingas ministerijas, verslo organizacijas, prekybos rūmus ir vartotojų organizacijas septyniose valstybėse narėse, siekiant surinkti informaciją apie išlikusias kliūtis prekybai ir apie esamų priemonių joms pašalinti veiksmingumą. Audito Rūmai pasirinko reikšmingą tarpvalstybinės prekybos apimtį turinčias valstybes nares: Vokietiją, Jungtinę Karalystę, Austriją, Slovakiją, Prancūziją, Nyderlandus ir Portugaliją. Be to, buvo konsultuotasi su įvairiomis Europos organizacijomis.

14

2009 m. pasibaigus perkėlimo į nacionalinę teisę procesui, Komisija bandė nustatyti sritis, kuriose Direktyva nebuvo įgyvendinta, bei įdiegti įvairius mechanizmus, skirtus sumažinti likusias kliūtis. Tačiau kliūčių vis dar išlieka ir kai kurias jų lemia neaiškiai suformuluotas Direktyvos tekstas. Komisija nenorėjo imtis veiksmų dėl pažeidimų, iš dalies dėl prasto teisinės bazės tikslumo ir iš dalies dėl ilgai trunkančios teisinės procedūros, kuri yra būtina siekiant užtikrinti vykdymą (kelerius metus, net jei šalys procedūras atlieka laiku).

15

Kol kas neįmanoma įvertinti, koku mastu buvo gauta ekonominė nauda, kurios buvo tikimasi įgyvendinus Direktyvą. Nepaisant to, kad Komisija paskelbė įvertintą galimą BVP padidėjimą dėl šios Direktyvos, jis buvo apskaičiuotas remiantis apytiksliais duomenimis. Komisija iki 2014 m. nesiėmė jokių sistemingų veiksmų rinkti duomenis apie tarpvalstybinę prekybą Direktyvoje reglamentuojamomis paslaugomis. Be to, 2015 m. šių duomenų vis dar nėra, todėl neįmanoma įvertinti tarpvalstybinių paslaugų augimo arba BVP padidėjimo dėl Direktyvos įgyvendinimo.

Perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo stebėjimas

Komisija teikė pagalbą perkėlimui į nacionalinę teisę ir jį stebėjo

16

Direktyva įsigaliojo 2006 m. gruodžio 28 d., o jos perkėlimo į nacionalinę teisę terminas nustatytas 2009 m. gruodžio 28 d. Perkėlimas į nacionalinę teisę valstybėms narėms buvo didelių pastangų reikalaujanti procedūra, kuri apėmė daugelį ekonomikos sričių, todėl Direktyvoje buvo nustatytas trejų metų terminas, vietoj įprastų dvejų.

17

Komisija paskelbė „Paslaugų direktyvos įgyvendinimo vadovą“, kurio tikslas suteikti valstybėms narėms techninę pagalbą, aprašant tinkamus įgyvendinimo metodus. Tačiau jis buvo paskelbtas visomis kalbomis tik praėjus beveik metams po Direktyvos patvirtinimo¹¹. Aplankytojų valstybių narių atstovai nurodė, kad šis vadovas buvo naudinga pagalbinė priemonė, tačiau manė, kad jo poveikis būtų didesnis, jei jis būtų paskelbtas netrukus po Direktyvos įsigaliojimo. Be šio vadovo, Komisija teikė konsultacijas valstybėms narėms stebėjimo vizitų metu ir atsakė į jų užklausas.

11 Versijos visomis kalbomis internete buvo paskelbtos 2007 m. lapkričio mėn., ir tik versiją anglų kalba buvo galima gauti nuo 2007 m. liepos 30 d.

18

Per dvišalį bendradarbiavimą ir teikdama paramą valstybėms narėms Komisija ėmėsi būtinų veiksmų stebėti perkėlimo į nacionalinę teisę pažangą ir pateikė ataskaitą apie tai Konkurencingumo tarybai. 2012 m. birželio mėn. ji paskelbė išsamesnę ataskaitą „Paslaugų paketo“ forma¹².

Dvidešimt valstybių narių vėlavo atlikti perkėlimą į nacionalinę teisę

19

Direktyvos perkėlimo į nacionalinę teisę termino laikėsi tik aštuonios valstybės narės¹³. Valstybėms narėms, kurios nepranešė apie perkėlimą į nacionalinę teisę, buvo nusiųstas oficialus įspėjimas dėl pradedamos pažeidimo procedūros. 2011 m. spalio 27 d. dėl trijų bylų¹⁴, kurios iki to laiko nebuvo išspręstos, buvo kreiptasi į Teisingumo Teismą. Vis dėlto šios bylos buvo išspręstos iki jų nagrinėjimo Teisingumo Teisme. Paskutinė valstybė narė, kuri perkėlimą į nacionalinę teisę įvykdė 2012 m. gegužės 31 d., buvo Graikija.

20

Komisija numatė, kad svarbus vaidmuo įgyvendinant šią Direktyvą teks kontaktiniams centrams (žr. 44–55 dalis). Todėl teikdama ataskaitas dėl valstybių narių įgyvendinimo pažangos, Komisija jiems skyrė ypatingą dėmesį, remdamasi savo analize bei verslo organizacijų atliktais tyrimais. Iki 2009 m. termino 21 iš 27 valstybių narių įsteigė „pirmos kartos“ kontaktinius centrus¹⁵, tačiau labai skyrėsi administracinių procedūrų vykdymo internete ir taikymo tarpvalstybiniu mastu lygis.

Tarpusavio vertinimai buvo novatoriška praktika, kurią tinkamai valdė Komisija ir kuri vėliau taip pat buvo taikoma kitų direktyvų atveju

21

Pagal Direktyvoje numatytą tarpusavio vertinimo procedūrą kiekviena valstybė narė turėjo įvertinti nacionalinių reikalavimų paslaugų teikėjams taikymo pagrindimą ir pasidalyti savo nustatytais faktais su kitomis valstybėmis narėmis. Jos tikslas – geriau suprasti reikalavimų taikymo priežastis ir paskatinti valstybes nares palyginti savo reguliavimo metodus bei keistis gerąja patirtimi, atsisakant norminių reikalavimų, kuriuos sutarta laikyti nepagrįstais.

- 12 2012 m. birželio 8 d. COM(2012) 261 *final* „Partnerystė siekiant augimo paslaugų sektoriuje 2012–2015 m.“ ir patvirtinamieji dokumentai.
- 13 Čekija, Estija, Kroatija, Lietuva, Vengrija, Malta, Nyderlandai, Švedija.
- 14 Vokietijos (užbaigta 2012 01 26), Graikijos (užbaigta 2012 05 31), Austrijos (užbaigta 2012 04 26).
- 15 Pirmos kartos kontaktiniai centrai atitinka Direktyvoje nustatytus konkrečius reikalavimus. Antros kartos kontaktiniai centrai „turėtų ne tik vykdyti Paslaugų direktyvoje nustatytus įsipareigojimus, bet ir juos viršyti tiek taikymo srityje, tiek funkcionalumo atžvilgiu“, remiantis kontaktinių centrų chartija.

22

Direktyvoje išdėstytas paslaugų teikimui valstybėse narėse taikomo reglamentavimo pagrindo tarpusavio vertinimų procesas ir reikalavimai. Iki 2009 m. gruodžio 28 d. valstybės narės turėjo pateikti Komisijai ataskaitą, kurioje būtų nurodyta ši informacija: i) leidimų išdavimo sistemos, ii) konkretūs nacionaliniai reikalavimai, kuriuos valstybės narės ketina išlaikyti, ir iii) daugiasritė veikla. Valstybės narės turėjo pateikti paaiškinimus, parodydamos, kad likusios leidimų išdavimo sistemos ar reikalavimai atitinka Direktyvos esmę, pagrįsti, kodėl šie reikalavimai atitinka nediskriminavimo, būtinumo ir proporcingumo sąlygas, bei nurodyti, kuriems teikėjams ir toliau taikomi šie reikalavimai.

23

Komisija pasidalijo paaiškinimais dėl reikalavimų su kitomis valstybėmis narėmis, nustatydamą šešių mėnesių terminą atsakyti. Tada Komisija 2010 m. gruodžio 28 d. pateikė ataskaitą dėl tarpusavio vertinimo proceso, kurioje buvo suderinti valstybių narių atsakymai ir, kai tai buvo tikslinga, – pateikti pasiūlymai dėl papildomų iniciatyvų. Komisija privalo šį procesą stebėti kiekvienais metais. Pirmą kartą tai buvo padaryta Paslaugų paketo forma, kuris buvo paskelbtas 2012 m. birželio mėn., o vėliau įgyvendinant tokias iniciatyvas, kaip su teisine forma, akcijų valdymu ir tarifais susijusių reikalavimų kolegiali peržiūra, nacionalinių teisės aktų, kuriais reglamentuojama teisė užsiimti profesine veikla ir galimybė apsidrausti, įvertinimas, praktiniai seminarai suinteresuotosioms šalims.

24

Tarpusavio vertinimo procedūra peržiūrint daugelio valstybių narių teisės aktus buvo tokia sėkminga, kad vėliau ši praktika buvo pakartota kitose srityse, kaip antai persvarstytos Profesinių kvalifikacijų direktyvos atveju.

25

Tarpusavio vertinimo metodiką sudarė šie etapai¹⁶: atskirų valstybių narių įsivertinimai, diskusijos grupėse po penkias valstybes nares ir plenarinės sesijos dalyvaujant visoms valstybėms narėms. Komisija atkreipė dėmesį į įgyvendintus patobulinimus, kaip antai kompleksinių leidimų išdavimo sistemų pakeitimą paprastesniais metodais, pavyzdžiui, deklaracijomis, ir konkrečioms sektoriams skirtų schemų, minimalaus kapitalo reikalavimų, draudimo turėti daugiau nei vieną buveinę, privalomų tarifų ir kiekybinių ir teritorinių apribojimų panaikinimą¹⁷.

16 2011 m. sausio 27 d. COM(2011) 20 *final* „Geriau veikiančios bendrosios paslaugų rinkos kūrimas remiantis Paslaugų direktyvos abipusio vertinimo proceso rezultatais“, p. 6.

17 2011 m. sausio 27 d. SEC(2011) 102 *final* „Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl abipusio Paslaugų direktyvos vertinimo“, lydimasis dokumentas prie COM(2011) 20 *final*, p. 10.

26

Buvo žengti svarbūs žingsniai šalinant kliūtis. Aplankytų valstybių narių pareigūnai manė, kad tarpusavio vertinimo procesas buvo vienas svarbiausių Direktyvos įgyvendinimo etapų, kadangi valstybės narės turėjo intensyviai bendradarbiauti peržiūredamos labai daug nacionalinių ir regioninių teisės aktų tam, kad įvertintų jų suderinamumą su Direktyva ir taikoma Teisingumo Teismo praktika.

27

Aplankytos valstybės narės pripažino, kad Komisija daug nuveikė praktiniu lygmeniu padėdama įgyvendinti Direktyvą, visų pirma organizavo tarpusavio vertinimui skirtas grupių diskusijas bei teikė konsultacijas reguliarių teminių ekspertų grupių posėdžių metu.

Iki sėkmingo įgyvendinimo dar daug ko trūksta

28

Tarpusavio vertinimo proceso ataskaitose buvo nurodyta, kad kliūtys buvo pašalintos tik iš dalies. Remiantis Komisijos vertinimu, iš visų kliūčių, kurias Direktyva siekiama pašalinti tam tikroms nagrinėjamoms profesinėms grupėms, 10 % buvo visiškai pašalinta, 60 % buvo pašalinta iš dalies ir 30 % liko nepašalinta¹⁸. Tai parodė, kad iki visiško įgyvendinimo dar daug ko trūksta.

29

Nors tarpusavio vertinimų metu buvo bendradarbiaujama peržiūrint daugelį nacionalinių ir regioninių teisės aktų, daugelio aplankytų valstybių narių pareigūnai kritikavo šios procedūros veiksmingumą. Jų nuomone, Komisija per mažai nuveikė šalindama galimas nepagrįstas kliūtis, kurios buvo nustatytos tarpusavio vertinimo metu. Be to, šešių valstybių narių grupės nuomone, Komisija nepakankamai prieštaravo „proporcingumo“ argumentui. Jos pasisakė už konkrečių gairių paskelbimą pateikiant pavyzdžius, kas yra ir kas nėra proporcinga. Tai leistų pasiekti vienodą proporcingumo traktuotę ir suteiktų Komisijai orientyrą vertinant esamus ir naujus reikalavimus.

18 J. Monteagudo, Al. Rutkowski, D. Lorenzani, „The economic impact of the Services Directive: A first assessment following implementation“ (Paslaugų direktyvos ekonominis poveikis: pirmas vertinimas po įgyvendinimo), *Economic Papers* Nr. 456, 2012 m. birželio mėn., Europos Komisija, Briuselis, 2012 m., p. 30.

Atlikti veiksmingumo patikrinimai, kaip ES teisės aktai veikia praktiniuose verslo scenarijuose

30

2011 m. ir 2012 m. Komisija atliko „veiksmingumo patikrinimus“, siekdama įvertinti, „kaip taikomi skirtingi ES teisės aktai ir kaip jie veikia praktiškai“¹⁹ įvairių bendrosios rinkos naudotojų atžvilgiu. Šiuo tikslu be Direktyvos buvo atsižvelgta į ES priemones. Komisija nusprendė atlikti patikrinimus remdamasi atvejų tyrimais pasirinktuose verslo sektoriuose ir pasirinkdama tam tikrą veiklą.

31

Valstybių narių buvo paprašyta pateikti informaciją apie tai, kaip praktikoje būtų taikomi jų nacionaliniai teisės aktai galimiems paslaugų teikėjams, kurie nori įsteigti įmonę ar teikti tarpvalstybines paslaugas jų teritorijoje.

32

Komisijos tarnybų dariniame dokumente²⁰ Komisija apibendrina veiksmingumo patikrinimo rezultatus trijuose sektoriuose, kurie yra svarbūs ES tarpvalstybinei prekybai: statybos (jis sudaro 6,3 % BVP); verslo paslaugų (11,7 %) ir turizmo (4,4 %).

Atsižvelgiant į rezultatus, pateikti tolesni Komisijos teisėkūros pasiūlymai

33

Patikrinimai parodė, kad egzistuoja labai glaudus ryšys tarp Direktyvos ir Profesinių kvalifikacijų direktyvos. Prieš asmeniui suteikiant leidimą teikti paslaugas arba įsteigti tarpvalstybinę įmonę dažnai yra būtinas kvalifikacijų pripažinimas. Veiksmingumo patikrinimų rezultatai paskatino Komisiją pasiūlyti pakeitimus dėl Profesinių kvalifikacijų direktyvos ir dėl bendradarbiavimo per IMI²¹.

19 COM(2011) 20 *final*, p. 9.

20 2012 m. birželio 8 d. SWD(2012) 147 *final* „Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl paslaugų (statybų, verslo paslaugų ir turizmo) vidaus rinkos veiksmingumo patikrų rezultatų“.

21 2013 m. lapkričio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/55/ES, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo ir Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacijos sistemą (IMI reglamentas) (OL 354, 2013 12 28, p. 132).

34

Atliekant veiklos patikrinimus, buvo identifikuota nacionaliniuose teisės aktuose nustatytų apribojimų, susijusių su specialiomis akcininkų struktūromis ir draudimu. Verslo subjektai dažnai turėjo pritaikyti savo teisinį statusą arba nuosavybės struktūrą tam, kad galėtų vykdyti veiklą kitoje valstybėje narėje per antrinę įmonę, o dėl to gali atsirasti papildomų išlaidų. Kita nustatyta dažna problema buvo draudimo apsauga. Daugelyje valstybių narių draudimo apsauga buveinės valstybėje narėje nėra pripažįstama valstybės narės, kurioje įmonė ketina teikti paslaugą, o dėl to ir vėl susidaro papildomų išlaidų paslaugos teikėjui. Komisijos tarnybų darbiniai dokumentai dėl šių dviejų klausimų buvo paskelbti 2013 m. spalio mėn.²² ir 2014 m. kovo mėn.²³

Komisija galėjo geriau panaudoti rezultatus, siekdama sistemingai užtikrinti Paslaugų direktyvos įgyvendinimą

35

Atliekant veiksmingumo patikrinimus buvo nustatyta, kad valstybėse narėse vis dar yra reikšmingų apribojimų ir kliūčių, kurių vienos buvo bendros visiems trims sektoriams (daugiasričiai apribojimai), o kitos buvo aktualios konkrečiam ūkio sektoriui.

36

Nors tai ir nebuvo pagrindinis šios procedūros tikslas, veiksmingumo patikrinimų išvados atitiko tarpusavio vertinimo išvadas, t. y. kad dar išliko reikšmingas kliūčių skaičius. Komisija turėjo galimybę pasiremti šiais rezultatais toliau sistemingai užtikrindama Direktyvos vykdymą sprendžiant ekonominiu požiūriu svarbiausius klausimus.

Nėra ekonominio poveikio vertinimo

37

Komisija atliko tik prognozuojamos Direktyvos ekonominės naudos vertinimą jos taikymo pradžioje ir neturėjo pakankamai išsamių ekonominių duomenų, kurie apimtų tik tas veiklos sritis, kurioms taikoma ši direktyva.

- 22 2013 m. spalio 2 d. SWD(2013) 402 *final*, „Komisijos tarnybų darbinis dokumentas dėl kolegialios peržiūros, susijusios su teisinės formos, akcijų valdymo ir tarifų reikalavimais pagal Paslaugų direktyvą“.
- 23 2014 m. kovo 31 d. SWD(2014) 130 *final*, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Galimybė naudotis draudimo apsauga kitoje valstybėje narėje teikiamoms paslaugoms“.

38

2012 m. Komisija įvertino, kad, geriau įgyvendinus šią direktyvą, BVP galėtų papildomai padidėti 1,6 %, neįskaičiuojant 0,8 % padidėjimo, kuris yra nurodytas kaip pasiektas²⁴. Siekiant nustatyti kliūčių pašalinimo poveikį, šiame tyrime buvo naudojamas ekonometrinis modelis ir tarpusavio vertinimo metu surinkti duomenys apie kliūtis iki 2009 m. įgyvendinimo termino kartu su ekonominiais duomenimis apie susijusius sektorius. Todėl tai nebuvo *ex post* procedūra, skirta kiekybiškai įvertinti Direktyvos įgyvendinimo poveikį.

39

Komisija buvo priversta daryti prielaidas apie ekonomikos sektorių, kuriems taikoma Direktyva, dydį, nes išsamių duomenų apie pasiskirstymą negalima gauti remiantis turimais nacionalinių sąskaitų arba mokėjimų balanso šaltiniais.

40

Komisija tik 2014 m. įsipareigojo Europos Vadovų Tarybai²⁵, kad ji „sustiprins savo stebėjimo priemones pasitelkusi išsamesnes kiekybines ir kokybines ataskaitas apie sektorių ir nacionaliniu lygmeniu vykdomas reformas paslaugų srityje“. Konkrečiai, ji sutiko surinkti su paslaugomis susijusius 2012, 2013 ir 2014 m. duomenis, atskirdama sektorius, kuriems taikoma Direktyva, nuo sektorių, kurie nepatenka į jos taikymo sritį. Kadangi duomenys neapims laikotarpio iki Direktyvos įgyvendinimo, jais remiantis bendro jos poveikio nebus galima įvertinti.

41

2014 m. gegužės mėn. Komisija pristatė Nacionalinių sąskaitų darbo grupei pranešimą, kuriame aptarė su Direktyva susijusią atliktą ekonominę analizę ir nurodė duomenų poreikį, atsiradusį dėl su būsima analize susijusių prisiimtų įsipareigojimų. Ji visų pirma pabrėžė, kad duomenis reikia atskirai pateikti apie ekonominę veiklą, kuriai taikoma Direktyva, ir kuri nepatenka į jos taikymo sritį. Komisija pažymėjo, kad „turimi duomenys šiuo metu labai apriboja išsamios analizės ir pažangos ataskaitų apimtį“, ir prašė padėti išspręsti pasenusių duomenų arba jų trūkumo problemas²⁶, kurios neretai apėmė iki 10 metų laikotarpį.

42

Nacionalinių sąskaitų darbo grupės nariai sutiko atsakyti į Komisijos prašymus pabandyti išspręsti konkrečius klausimus, apie kuriuos įmanoma pateikti duomenų, kurie gali būti nepaskelbti viešai. Vis dėlto jokių įsipareigojimų dėl duomenų, reikalingų tinkamai įvertinti Direktyvą, pateikimo nebuvo prisiimta.

24 J. Monteagudo, A. Rutkowski, D. Lorenzani, „The economic impact of the Services Directive: A first assessment following implementation“ („Paslaugų direktyvos ekonominis poveikis: pirmas vertinimas po įgyvendinimo“), *Economic Papers* Nr. 456, 2012 m. birželio mėn., Europos Komisija, Briuselis, 2012 m.

25 *Services: tapping the potential for growth and jobs* (paslaugos: potencialo išnaudojimas siekiant ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo), Komisijos pranešimas Europos Vadovų Tarybos susitikime 2014 m. kovo 20–21 d.

26 Aptariant nacionalinių sąskaitų 64 skyriaus NACE 2 red. suskirstymą. Pagal neseniai užbaigtą ESS 2010 perdavimo programą valstybės narės dabar pateiks šiuos paskirstytus duomenis. Žr. 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 549/2013 dėl Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistemos Europos Sąjungoje (OL L 174, 2013 06 26, p. 1).

Igyvendinimas

Komisijos suteiktos priemonės ir teikiama parama įgyvendinant Paslaugų direktyvą buvo nepakankamai panaudotos ir todėl tik iš dalies veiksmingos

43

Tam tikros priemonės, informavimo paslaugos ir bendradarbiavimo mechanizmai jau yra numatyti Direktyvoje arba, jei jų nėra, jas sukūrė Komisija, siekdama padėti visiškai įgyvendinti šią direktyvą. Kontaktiniai centrai yra ryškiausios priemonės, kurios buvo įgyvendintos tiesiogiai pagal Direktyvą. Kitos priemonės, įskaitant Vidaus rinkos informacinę sistemą ir Europos vartotojų centrų tinklą, taip pat sukurtos siekiant pagerinti prekybą paslaugomis ES viduje. Tačiau šių priemonių veiksmingumas Direktyvos atžvilgiu nebuvo toks didelis, kaip buvo numatyta.

44

Pagal Direktyvą valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad kontaktiniai centrai sudarytų galimybę paslaugų teikėjams atlikti visas procedūras ir formalumus, kurie būtini norint gauti kompetentingų institucijų leidimą, kreipiantis elektroniniu būdu į tą pačią vietą. Jie taip pat turėtų teikti informaciją galimiems teikėjams ir vartotojams. Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad informacija ir paslaugomis būtų galima „naudotis nuotoliniu būdu ir elektroninėmis priemonėmis“²⁷, ir yra skatinamos jas teikti kitomis Bendrijos kalbomis.

45

Kontaktinių centrų steigimas buvo nelengvas uždavinys ir valstybės narės turi nemažą laisvę rinktis įgyvendinimo metodą, todėl kontaktiniai centrai buvo labai skirtingai įtraukti į valstybių narių administracinę struktūrą.

Vėlavimai įsteigiant kontaktinius centrus ir kokybės skirtumai valstybėse narėse

46

Suėjus perkėlimo į nacionalinę teisę terminui (2009 m. gruodžio 28 d.), daugelis valstybių narių dar neturėjo visiškai veikiančio kontaktinio centro. Siekdama padėti valstybėms narėms, Komisija įsteigė dvi ekspertų grupes, kurios papildė bendrą ekspertų grupę, atsakingą už Paslaugų direktyvos įgyvendinimą. Ekspertų grupė EUGO sprendžia bendrus kontaktinių centrų klausimus. Ji pavadinta kontaktinių centrų tinklo vardu, kurį taip pat siekiama įtvirtinti kaip bendrą visoje Europoje įvaizdžio ženklą (žr. **1 diagramą**). Elektroninių procedūrų ekspertų grupė daugiausia dėmesio skiria labiau techninio pobūdžio klausimams, kaip sudaryti galimybę paslaugų teikėjams įvykdyti administracines procedūras internetu.

Visoje ES bendras logotipas, skirtas kontaktinių centrų interneto svetainėms atpažinti

47

Kontaktiniai centrai yra įtraukti į Komisijos Bendrosios rinkos rezultatų suvestinę, nemažai tyrimų apie juos taip pat atliko Komisija ir keletas išorės organizacijų²⁸. Šios analizės parodė, kad labai skiriasi valstybių narių administracijų užmojai, ką buvo siekiama padaryti, ir todėl kontaktinių centrų kokybė yra nevienoda. Yra trūkumų, susijusių su kalbomis, kuriomis galima įvykdyti administracinius reikalavimus, patogumu naudoti, e. parašo priėmimu ir tuo, koku mastu jie iš tikrųjų veikia kaip e. valdžios portalai. Skiriasi kontaktinių centrų populiarinimo ir „aptinkamumo“ lygis ir ne visi kontaktiniai centrai pažymėti Komisijos sukurtu EUGO logotipu.

48

Atsižvelgiant į 2012 m. paslaugų pakete paskelbtą pranešimą²⁹ ir siekiant, kad kontaktiniai centrai geriau atitiktų verslo poreikius, Komisija parengė „chartiją dėl elektroninių kontaktinių centrų pagal Paslaugų direktyvą“ (toliau – Kontaktinių centrų chartija), kuri gali būti naudojama kaip gairės šalims, kurios ketina kontaktinių centrų veiklą išplėtoti daugiau nei reikalaujama pagal teisės aktus. Kontaktinių centrų chartija siekiama paremti antros kartos kontaktinių centrų plėtrą.

- 28 – „Paslaugų direktyvos įgyvendinimo tyrimas“ – „Eurochambres“ kontaktinių centrų apžvalga, *Eurochambres*, politikos tyrimas, 7-asis leidimas, 2011 m. sausio mėn.
- „Ar kontaktiniai centrai iš tikrųjų pagerina sąlygas Europos bendrovėms?“ – Paslaugų direktyvos įgyvendinimo ataskaita, „BusinessEurope“, 2011 m. lapkričio mėn.
- *The functioning and usability of the Points of Single Contact under the Services Directive – State of Play and Way Forward* („Pagal Paslaugų direktyvą įsteigtų kontaktinių centrų veikla ir tinkamumas – dabartinė padėtis ir tolesni veiksmai“), *Deloitte and Tech4i2* galutinė ataskaita Europos Komisijai, Vidaus rinkos ir paslaugų generalinis direktoratas, DG MARKT/2010/22/E (SMART 2007/035, 4 dalis), 2012 01 21.
- J. Montesgudo, A Rutkowski, D Lorenzani. „Part 2: Assessing the economic impact of setting up Points of Single Contact: an approximation based on the Doing Business“ („2 dalis: kontaktinių centrų įsteigimo ekonominio poveikio įvertinimas: „Doing Business“ paremta aproksimacija“) leidinyje „The economic impact of the Services Directive: a first assessment following implementation“, *Economic Papers* Nr. 456, 2012 m. birželio mėn.

29 COM(2012) 261 final, p. 12.

49

Kontaktinių centrų chartijoje yra pateiktos gairės valstybėms narėms, norinčioms ir turinčioms ambicijų plėtoti savo kontaktinius centrus, ir sudarytos sąlygos juos plėtoti panašia kryptimi. Chartija gali būti naudojama kaip pagrindas diskusijai apie tai, kaip geriausia juos įgyvendinti ir keistis geriausios praktikos pavyzdžiais.

50

Komisijos parengta chartija yra pozityvūs veiksmai, siekiant išspręsti ribotų teisinių reikalavimų kontaktiniams centrams problemą didesnių lūkesčių turinčių verslo subjektų ir privačių asmenų naudai.

51

Kontaktinių centrų chartijos naudojimas testuojant kontaktinius centrus aiškiai parodo valstybėms narėms, pagal kokius kriterijus turi būti vertinami jų kontaktiniai centrai. Viena vertus, savanoriškų kriterijų įtraukimas leidžia ambicingoms valstybėms narėms gauti nepriklausomą vertinimą apie tai, kokia jų padėtis. Kita vertus, tai gali paskatinti valstybes nares, kurios savo kontaktiniams centrams kelia ne tokius plačius reikalavimus, plėtoti kontaktinius centrus pagal chartiją.

52

Komisijos užsakytame tyrime³⁰, kuris buvo paskelbtas 2015 m., nustatyta, kad kontaktinių centrų veikla buvo „vidutiniška su galimybe ją reikšmingai pagerinti“, ir buvo pateiktas konkrečių rekomendacijų sąrašas.

Kontaktinius centrus sudėtinga surasti, žemas įmonių žinių lygis

53

Tam, kad kontaktiniai centrai galėtų prisidėti prie tarpvalstybinės prekybos ir paslaugų teikimo didinimo, įmonės turėtų žinoti apie jų teikiamą informaciją ir paslaugas. Geras pasiekiamumas internete sudarytų galimybę informacijos ar paramos ieškančioms įmonėms kreiptis į kontaktinius centrus.

30 *The Performance of the Points of Single Contact An Assessment against the PSC Charter* („Kontaktinių centrų veiklos įvertinimas lyginant su kontaktinių centrų chartija“), Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ generalinis direktoratas, 2015 m.

54

Tačiau daugelis organizacijų, su kuriomis konsultavosi Audito Rūmai, nurodė, kad žinių apie kontaktinius centrus lygis įmonėse vis dar yra žemas. Tiek valstybių narių valdžios institucijos, tiek verslo grupės nurodė, kad Komisija turėtų daugiau nuveikti populiarindama kontaktinius centrus.

55

Komisija teigia, kad menko kontaktinių centrų populiarinimo priežastis yra išteklių trūkumas³¹. Komisija teigia, kad kryptinga populiarinimo veikla internete turėtų didžiausią poveikį, tačiau žinojimo lygį padidintų ir didesnis verslo organizacijų vaidmuo populiarinant kontaktinius centrus tarp savo narių.

Žemas administracinio bendradarbiavimo lygis su Paslaugų direktyva susijusiais klausimais

56

Laisvė tiekti prekes kitoje valstybėje reiškia, kad valdžios institucijoms iškyla papildomas uždavinys atlikti būtinas tiekėjų iš kitų valstybių narių patikras. Direktyvoje nustatyta priemonė tai daryti taikant administracinį bendradarbiavimą, kuris įgyvendinamas elektroniniu būdu taikant IMI sistemą (žr. **1 langelį**). Tai daroma taikant tarpusavio pagalbą, pagal kurią viena valstybė narė gali prašyti kitos pateikti informaciją, pavyzdžiui, apie leidimus ir atitiktį prekybos standartams, arba atlikti patikras, inspektavimus ir tyrimus.

31 Pavyzdžiui, 2012 m. birželio 8 d. SWD(2012) 148 *final*, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Išsami informacija apie Direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje įgyvendinimą“, p. 20.

IMI sistema

Direktyvoje buvo reikalaujama, kad Komisija sukurtų elektroninę sistemą, skirtą keisti informacija apie valstybių narių administracinį bendradarbiavimą, atsižvelgiant į esamas informacines sistemas. Komisijos sprendime 2009/739/EB³² nustatyta, kad šiuo tikslu naudojama Vidaus rinkos informacinė sistema (IMI). IMI jau buvo pradėta naudoti 2008 m. vasario mėn. siekiant paremti Direktyvą 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo³³. Nuo 2009 m. gruodžio mėn. IMI tapo keitimosi informacija paslaugų srityje priemone. Sričių, kuriose naudojama IMI sistema, skaičius nuo to laiko išaugo iki aštuonių: profesinės kvalifikacijos; paslaugos; komandiruoti darbuotojai; tarpvalstybinis grynųjų eurų gabenimas keliais; SOLVIT; pacientų teisės tarpvalstybinės sveikatos apsaugos srityje; e. prekyba (bandomasis projektas); traukinio mašinisto pažymėjimai (bandomasis projektas).

32 OL L 263, 2009 10 7, p. 32.

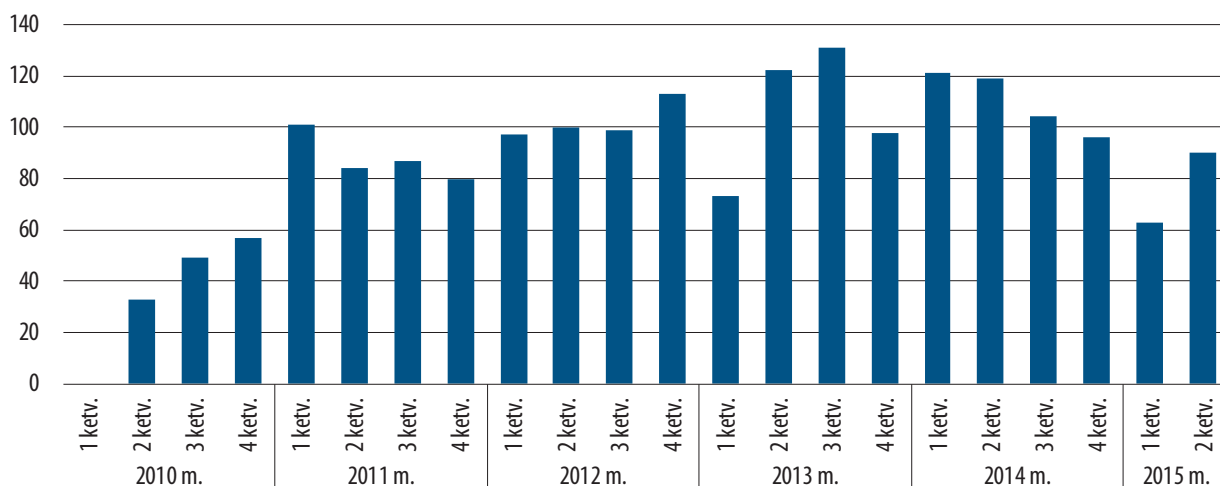
33 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

57

Su Direktyva susijusių užklausų skaičius (žr. **2 diagramą**) priklauso nuo įvairių veiksnių, kaip antai tarpvalstybinių paslaugų teikėjų skaičiaus, susijusių teisės aktų priimančiojoje šalyje, kompetentingų valdžios institucijų, kurios turi informaciją ir prieigą prie IMI, ir būtinybės kreiptis į kompetentingas institucijas kitoje valstybėje narėje. Todėl per IMI pateiktų užklausų skaičių vertinti yra sudėtinga, tačiau Komisija pripažįsta, kad palyginti su Profesinių kvalifikacijų direktyva pagal Direktyvą ji naudojama mažai. Siekdama suteikti postūmį IMI naudojimui Direktyvos klausimais, Komisija organizavo konferencijas ir mokymo kursus.

2 diagrama

Visos su Paslaugų direktyva susijusios IMI užklausos pagal ketvirčius

Šaltiniai: http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/internal_market_information_system/index_en.htm
http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/statistics/index_en.htm

58

IMI taip pat naudojama kaip Direktyvos perspėjimo mechanizmo ryšių priemonė, per kurią valdžios institucijos kitose šalyse turėtų būti perspėtos apie su konkrečių paslaugų teikėju susijusias sveikatos, saugos ar aplinkosaugos problemas. Tačiau aplankytos valstybės narės retai naudojasi perspėjimo mechanizmu, nurodamos, kad atitinkama IMI funkcija yra perteklinė. Iš viso buvo nusiųsti tik trys perspėjimai, iš kurių vienas klaidingas perspėjimas buvo atšauktas.

59

Paslaugų direktyvoje nustatyta, kad per IMI sistemą gali būti teikiami pranešimai, susiję su naujais nacionaliniais reikalavimais dėl tarpvalstybinio paslaugų teikimo ir įsisteigimo laisvės. 2013 m. rugsėjo mėn. IMI sistemoje pradėjo veikti pranešimų modulis, skirtas pakeisti pranešimus elektroniniu paštu. Per IMI siunčiamus pranešimus gauna Komisija ir nacionaliniai IMI koordinatoriai valstybėse narėse tam, kad kitos valstybės narės galėtų atlikti jų kolegialią peržiūrą.

60

Aplankytose valstybėse narėse pranešimų procesas buvo vertinamas kaip nenaudingas. Kritika apima susijusį darbo krūvį valstybių narių institucijoms ir gautų pranešimų aiškumo trūkumą.

61

Nuo tada, kai sistema buvo naudojama šiam tikslui, per IMI iš viso buvo nusiųsta 310 pranešimų³⁴. Nors pranešimų siuntimas yra teisinė prievolė, iš 31 prieigą prie IMI turinčių ES ir EEE valstybių narių septynios niekada neišsiuntė jokio pranešimo. Likusių 24 valstybių narių pranešimų skaičius per 20 mėnesių laikotarpį svyravo nuo 1 iki 73.

62

Pranešimas apie naujus reikalavimus yra įsipareigojimas, kuris yra kartu taikomas ir Direktyvai 98/34/EB³⁵, pagal kurį valstybės narės turi pranešti Komisijai projekto etape apie techninius reglamentavimo teisės aktus, susijusius su gaminiais ir informacinės visuomenės paslaugomis. Tačiau Direktyvoje nėra nustatytas trijų mėnesių sustabdymo laikotarpis³⁶, kuris taikomas pranešimams pagal Direktyvą 98/34/EB prieš juos patvirtinant, arba viešasis pranešimų aptarimas. Komisijos tarnybos šiuo metu nagrinėja pranešimų pagal Direktyvą paskelbimo viešoje interneto svetainėje klausimą. Keletas pašnekovų valstybėse narėse nurodė, kad jie palankiai vertintų panašių sustabdymo procedūrą.

63

Bendrai imant, IMI naudojimas pagal Direktyvą yra intervale nuo vidutinio iki žemo lygio: informacijos užklausos teikiamos taip pat kaip ir pranešimai, tačiau perspėjimų ir konkrečiam atvejui taikomų išimčių³⁷ pasitaiko retai.

34 Duomenis iki 2015 m. birželio 1 d. pateikė Komisija.

35 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/34/EB, nustatanti informacijos apie techninius standartus ir reglamentus teikimo tvarką (OL L 204, 1998 7 21, p. 37).

36 Nacionalinių teisės aktų priėmimas atidedamas iki sustabdymo laikotarpio pabaigos.

37 Direktyvos 18 straipsnis: nukrypdoma nuo 16 straipsnio nuostatų ir tik išimtinėmis aplinkybėmis valstybė narė kitoje valstybėje narėje įsisteigusio teikėjo atžvilgiu gali imtis priemonių, susijusių su paslaugų saugumu.

64

Atsižvelgiant į tai, kad Direktyvoje reikalaujama, kad valstybės narės praneštų apie visus naujus reikalavimus, logiška šiam tikslui naudoti IMI sistemą. IMI, kaip ryšių platforma, turi reikalingas funkcijas. IMI sistemos išplėtimas įtraukiant sustabdymo laikotarpį ir viešai prieinama interneto svetainė, kurioje būtų skelbiami pranešti reikalavimai, suinteresuotosioms šalims pagerintų pranešimų pasiekiamumą ir palengvintų naujų reikalavimų tikrinimą.

Vartotojai ir toliau susidūrė su sunkumais naudodamiesi bendrąja paslaugų rinka

65

Direktyvos 20 straipsnyje nustatyta, kad valstybės narės turi užtikrinti, kad paslaugų gavėjams (įskaitant vartotojus) nebūtų taikomi diskriminaciniai reikalavimai dėl jų pilietybės ar gyvenamosios vietos ir taip pat kad nebūtų ribojamas paslaugų pasiekiamumas. Tipiniai tokių apribojimų pavyzdžiai gali būti susiję, pavyzdžiui, su tarptautinės mažmeninės prekybos internetu įmone, kuri neleidžia vartotojui pirkti tiesiogiai iš vienos interneto svetainės ir automatiškai nukreipia šį vartotoją į kitą interneto svetainę savo šalyje, kurioje kainos ir sąlygos gali būti skirtingos. Kitais neatitiktis atvejais pardavėjas gali atsisakyti tiekti produktus vartotojui kitoje šalyje nenurodydamas priežasties. Pagal Direktyvą leidžiama numatyti „skirtingas paslaugos gavimo sąlygas, kai tuos skirtumus tiesiogiai pateisina objektyvūs kriterijai“.

66

Komisija ir valstybės narės sukūrė Europos vartotojų centrų tinklą (*ECC-net*) informacijai teikti ir padėti paslaugų gavėjams, kuriems kilo problemų su prekybininkais kitose šalyse. Centrų tinklas, kurį sudaro ES valstybės narės, Norvegija ir Islandija, yra bendrai finansuojamas iš ES biudžeto ir nacionalinių fondų. Kiekviena valstybė narė turi centrą, kuris turėtų atsakyti į vartotojų užklausas ir prireikus teikti konsultacijas apie kompensavimo procedūras bei palaikyti ryšius su *ECC-net* centrais kitose šalyse.

67

Tinklas paskelbė ataskaitą, kurioje nagrinėjami vartotojų skundai, pateikti nuo 2010 m. sausio mėn. iki 2012 m. gruodžio mėn. Šiuo laikotarpiu tinklas gavo 222 skundus, susijusius su 20 straipsniu. Savo vizitų į Europos vartotojų centrus ir kitas įstaigas 7 valstybėse narėse metu Audito Rūmai suprato, kad šis skaičius sumenkina problemos mastą, kadangi, Europos vartotojų centrų / valstybių narių manymu, vartotojai yra blogai informuoti apie savo teises, ypač nustatytas Direktyvoje. Be to, net jei vartotojai žino apie galimą pažeidimą, dažnai manoma, kad skundo teikti neverta dėl paslaugos vertės arba dėl to, kad norima gauti greitą sprendimą.

68

Apie diskriminacinių reikalavimų taikymą buvo paskelbtos dvi ataskaitos: „Study on business practices applying different conditions of access based on the nationality or the place of residence of service recipients“ („Verslo praktikos taikant skirtingas sąlygas priklausomai nuo paslaugų gavėjų pilietybės arba gyvenamosios vietos tyrimas“)³⁸ ir „Online cross-border mystery shopping – State of the e-Union“ („Tarpvalstybinis kontrolinis pirkimas internetu – dabartinė e. Sąjungos padėtis“), kurias parengė Europos vartotojų centrų tinklas (*ECC-net*)³⁹.

69

Pirmojoje ataskaitoje buvo siekiama nustatyti, ar taikomos skirtingos sąlygos atsižvelgiant į vartotojų pilietybę ar gyvenamąją vietą. Tyrimas apėmė keturis sektorius: automobilių nuomą, skaitmeninio turinio atsiuntimus, elektroninių prekių prekybą internetu ir turizmą. Tyrime buvo padaryta išvada, kad keturiuose nagrinėtuose sektoriuose buvo *prima facie* įrodymų apie sistemingą diferenciaciją vartotojo gyvenamosios vietos, bet ne pilietybės, atžvilgiu. Diferencijavimas buvo visų pirma nustatytas internetu teikiamų paslaugų atžvilgiu, taikant automatinį peradresavimą priklausomai nuo adreso arba naudojant lygiagrečias konkrečioms šalims skirtas interneto svetaines.

70

Tyrimas leidžia manyti, kad šiuos skirtumus gali lemti teisiniai ir reguliavimo bei su verslu susiję veiksniai. Teisinių ir reguliavimo veiksnių pavyzdžiai galėtų būti finansinės išlaidos, atitikties sąnaudos, skirtumai valstybių narių teisės aktuose, o su verslu susiję veiksniai galėtų būti transporto ir pristatymo sąnaudos, rinkodaros sąnaudos ir korporatyvinė struktūra, įskaitant veiklą pagal franšizę.

71

Antrosios ataskaitos tikslas buvo nustatyti kliūtis tarpvalstybiniam apsipirkimui internetu. Bendradarbiaujant Europos vartotojų centrams 17 ES valstybių narių, buvo atlikti dešimties tiriamų gaminių kategorijų 305 pirkimai internetu užsienyje⁴⁰. Apskritai Europos vartotojų centrai pranešė, kad 173 atvejais iš 305 (56 %) iškilo su sutarčių sąlygomis ir vartotojų teisėmis susijusių problemų⁴¹, kurios parodė, kad vartotojai vis dar susiduria su kliūtimis norėdami pasinaudoti paslaugomis užsienyje.

38 Paskelbta 2009 m. gruodžio 7 d.

39 Paskelbta 2011 m. rugsėjo mėn.

40 Gaminiai apėmė drabužius, sporto prekes, namų ūkio reikmenis, knygas, muzikinius DVD diskus, vaizdo arba kompiuterinius žaidimus, programinę įrangą, elektroninius prietaisus ir asmens priežiūros produktus.

41 Pavyzdžiui, „sunku rasti pakankamai interneto prekybininkų, kurie nori parduoti produktus užsienyje, teisingo pristatymo tarifai, netaikomi nemokamo pristatymo pasiūlymai, skirtumų sumas pareikalaujama apmokėti iš kredito kortelių, vėliau paaiškinant, kad tai susiję su „PVM tarifais, muitinės formalumais ir valiutos klausimais“. Daugelis prekybininkų nepateikė pakankamai informacijos apie vartotojo teises grąžinti prekes.

Paslaugų teikėjai vis dar neteisingai diskriminuoja

72

Nors pagal Direktyvos 20 straipsnio 2 dalį reikalaujama, kad bet kokią diskriminaciją turi „tiesiogiai pateisinti objektyvūs kriterijai“, 95 konstatuojamojoje dalyje atveriamas teisinė spraga, nurodant „objektyvias priežastis, kurios įvairiose šalyse gali būti skirtingos, pvz., papildomos išlaidos, faktiškai patirtos dėl paslaugos teikimo atstumo arba techninių ypatumų, ar skirtingos rinkos sąlygos, pvz., sezonškumo nulemtas paklausos didėjimas arba mažėjimas, skirtinga atostogų trukmė valstybėse narėse, skirtinga konkurentų kainodara, arba papildoma rizika, susijusi su taisyklėmis, kurios skiriasi nuo įsisteigimo valstybės narės taisyklių“.

73

Tai lėmė nepagrįstą diskriminaciją, kaip parodyta **2 langelyje** pateiktuose pavyzdžiuose.

2 langelis

Diskriminacinė praktika vartotojų atžvilgiu

„Rezervuodama atostogų paketą pramogų parke Prancūzijoje, Bulgarijos vartotoja savo gyvenamąją šalimi per klaidą pasirinko Jungtinę Karalystę. Ji greitai pastebėjo klaidą ir vietoj jos pasirinko Bulgariją. Vartotoja sužinojo, kad kainų skirtumas sudarė beveik 40 % ir jos buvo prašoma sumokėti 500 eurų daugiau nei JK klientų.“

„Atostogaudamas Austrijos slidinėjimo kurorte Vokietijos vartotojas sužinojo, kad keltuvų bilietų pardavimo kaina buvo daug didesnė turistams nei Austrijos gyventojams.“

Šaltinis: Sustiprinta vartotojų apsauga – Paslaugų direktyva 2006/123/EB. Su 20 straipsnio 2 dalimi ir 21 straipsniu susiję vartotojų skundai, pranešti ECC-net nuo 2010 iki 2012 m., p. 20–21.

74

ECC-net ataskaitoje išvardyti keli panašūs tokių diskriminacinių sąlygų pavyzdžiai, kurie yra dažniau susiję ne su pilietybe, o su gyvenamąja vieta ir dažnai yra taikomi netiesiogiai, remiantis kredito kortelės išdavimo šalimi arba pristatymo vieta.

75

Paaikškėjo, kad 20 straipsnio 2 dalis taip pat kelia nerimą ir netikrumą įmonėms, kurios nesupranta, kokius įsipareigojimus jos prisiima vykdydamos pardavimą dideliais atstumais kitų šalių vartotojams. Remiantis mažmeninės prekybos atstovais valstybėse narėse, iki šiol pateiktose gairėse⁴² nebuvo suteikta patikinimo ar aiškumo, kada įmonės turi tiekti produkciją kitose šalyse.

Problemų sprendimas

76

Komisija taikė teminį metodą, skirtą išspręsti svarbiausius problemų tipus, susijusius su paslaugų teikėjais. Jis remiasi Bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje tinklu (BVAS), siekiant atlikti „žvalgymus“, kurių metu ES mastu peržiūrimos interneto svetainės, visų pirma interneto sektoriuose. Vienu metu koordinuotai atliekami patikrinimai siekiant nustatyti vartotojų teisės aktų pažeidimus ir paskui užtikrinti jų vykdymą. Atlikus tokius tyrimus, atitinkamos nacionalinės valdžios institucijos turi imtis tinkamų vykdymo užtikrinimo veiksmų, susisiekdamos su įmonėmis dėl įtariamų pažeidimų ir pareikalaudamos jų imtis taisomųjų veiksmų arba būti patrauktoms teisminei atsakomybėn. Žvalgymai buvo atliekami šiose srityse: oro bendrovių, mobiliųjų telefonų turinio, elektroninių prekių, internetu parduodamų bilietų, vartotojų kreditų, skaitmeninio turinio ir kelionių užsisakymo internetu.

77

Remiantis 2012 m. atliktu išorės vertinimu⁴³, pasiektas vykdymo užtikrinimo lygis buvo aukštas visuose sektoriuose, nepaisant to, kad žvalgymų poveikį dar galima padidinti stiprinant viešinimą ir priežiūros veiksmus, skirtus užtikrinti ilgalaikę atitiktį. Deja, Direktyvos reikalavimai nebuvo atskirai įtraukti į vykdant šias užduotis atliktus vertinimus, nes, Komisijos teigimu, BVAS teisės aktai buvo priimti iki Direktyvos įsigaliojimo. Išorės vertinime buvo pateiktos rekomendacijos išplėsti žvalgymų apimtį, bet buvo atsisakyta į juos įtraukti Direktyvą, nors ir buvo pripažinta, kad „[Direktyva] užtikrina tam tikras paslaugų gavėjų teises, pavyzdžiui, nediskriminavimą, informavimo teises ir profesinės atsakomybės draudimą ir komercinius ryšius. Šiuo atžvilgiu yra svarbūs tarpvalstybinės svarbos ir nuoseklumo kriterijai“. Tačiau vertinime buvo išreikšta nuomonė, kad „Paslaugų direktyvoje daugiausia dėmesio skiriama valstybių narių įsipareigojimams, o ne atskirų paslaugų teikėjų veiklai, o be to, Direktyva taip pat apima verslo verslui aspektus, kurie neatitinka pirmenybę vartotojams teikiančių BVAS tikslų“. Šis požiūris prieštarauja *ECC-net* ataskaitoje pateiktiems įrodymams, kurie aiškiai parodo reikšmingą Direktyvos nesilaikymo poveikį vartotojams.

42 2012 m. birželio 8 d. SWD(2012) 146 *final*, Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Siekiant parengti gaires dėl Direktyvos 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje (Paslaugų direktyvos) 20 straipsnio 2 dalies taikymo“.

43 Reglamento dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje (išorės) vertinimo galutinė ataskaita, kurią 2012 m. gruodžio 17 d. pateikė Vartotojų politikos vertinimo konsorciumas (CPEC).

Vykdymo užtikrinimas

Komisija taiko keletą vykdymo užtikrinimo priemonių

78

Direktyvos laikymasis yra svarbus teisiniu ir ekonominiu požiūriu. Kai pažeidžiamos ES teisės, greiti ir efektyvūs sprendimai yra reikalingi tiek paslaugų teikėjams, tiek paslaugų gavėjams.

79

Komisija gali pradėti pažeidimo procedūrą prieš valstybę narę, kuri neįvykdė įsipareigojimų pagal Sutartį. Komisija taip pat įdiegė bendrą mechanizmą prieš pažeidimo nagrinėjimą „EU Pilot“ ir alternatyvų konfliktų sprendimo mechanizmą SOLVIT, kuris yra specialiai skirtas vidaus rinkos klausimams. Be to, Komisija gali padėti spręsti aukšto lygio klausimus politiniu lygmeniu, pateikdama konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas pagal Europos semestrą.

SOLVIT priemonė retai naudojama Paslaugų direktyvos atveju

80

SOLVIT – tai nemokama, iš esmės internetu teikiama valstybių narių tarpusavio paslauga, kurią įgyvendina nacionalinės administracijos. Ji buvo įsteigta 2001 m.⁴⁴ ir atnaujinta 2013 m.⁴⁵ SOLVIT padeda išspręsti nemažai praktinių situacijų, kaip antai: profesinių kvalifikacijų pripažinimą, vizų ir nuolatinės gyvenamosios vietos teisių, prekybos ir paslaugų (įmonėms), transporto priemonių ir vairuotojo pažymėjimų, išmokų šeimai, teisių į pensiją, darbo užsienyje, bedarbio pašalpų, sveikatos draudimo, galimybių gauti išsilavinimą, tarpvalstybinio kapitalo judėjimo arba mokėjimų ir PVM grąžinimo. 2013 m. Komisija išleido brošiūrą, kurioje pateikė atskirų problemų praktinių sprendimų pasinaudojant SOLVIT centrais pavyzdžių.

81

Paprastai dauguma bylų yra sėkmingai išsprendžiamos per vidutiniškai devynias savaites⁴⁶ (palyginti su 10 savaičių tikslu⁴⁷). Į sistemą paprastai patekdavo maždaug 1 400 bylų per metus, bet 2014 m. šis skaičius išaugo iki 2 368.

44 2001 m. gruodžio 7 d. Komisijos rekomendacija dėl SOLVIT naudojimo principų, Vidaus rinkos problemų sprendimo tinklas (OL L 331, 2001 12 15), p. 79.

45 2013 m. rugsėjo 17 d. Komisijos rekomendacija dėl SOLVIT principų, Briuselis (C(2013) 5869 final).

46 Komisijos rekomendacija dėl SOLVIT principų (2013 m. rugsėjo 17 d.), p. 2.

47 http://ec.europa.eu/solvit/index_en.htm

SOLVIT sprendimai

SOLVIT padeda turistams išsinuomoti Vokietijos jachtas Italijoje

Vokiečių įmonė turistams Italijoje išnuomojo keturias su Vokietijos vėliava plaukiojančias jachtas. Verslo savininkas gavo baudą už tai, kad jis savo komercinių jachtų neužregistravo vietos uosto valdžios įstaigose pagal neseniai įsigaliojusius Italijos teisės aktus. Po penkių mėnesių, per kuriuos verslininkas kelis kartus nesėkmingai mėgino jachtas užregistruoti, jam buvo pasakyta, kad tai būtų įmanoma tik įsteigus įmonę Italijoje. SOLVIT įsikišo ir paaiškino valdžios įstaigai, kad tokia sąlyga neatitinka ES teisės aktų ir kad ji turinti pripažinti Vokietijos prekybos rūmų registraciją. Visos keturios jachtos buvo užregistruotos ir buvo išduotos licencijos verstis jų nuoma.

Išspręsta per 9 savaites

SOLVIT užtikrina, kad visoms plaustų nuomos įmonėms Slovėnijoje būtų sudarytos vienodos sąlygos

Vengrijos ir Slovakijos plaustų nuomos įmonės pasiskundė, kad Slovėnijos įmonėms suteikiamos išskirtinės sąlygos pigiau ištisus metus naudotis viena Slovėnijos upe. Užsienio įmonės ne tik turėdavo mokėti brangiau, bet joms dar buvo užkrauta nepatogi prievolė kasdien pirkti bilietus. Įsikišus SOLVIT, diskriminacinės taisyklės buvo pakeistos ir dabar užsienio bendrovės gali siūlyti savo paslaugas Slovėnijos upėse tomis pačiomis sąlygomis kaip vietos bendrovės. Problemos sprendimas užtruko ilgiau nei vidutinė SOLVIT byla, nes turėjo būti pakeistos taisyklės.

Problema išspręsta per 10 mėnesių

Šaltinis: Europos Komisija, „SOLVIT sėkmės istorijos“, 2013 m.

82

Tačiau SOLVIT vaidmuo Direktyvos atžvilgiu yra nežymus. 2014 m. su ja buvo susijusios tik 17 bylų iš 2 368 (6 – 2013 m., 16 – 2011 m. ir 2012 m.).

83

SOLVIT personalo ir techniniai pajėgumai, skirti nagrinėti sudėtingas bylas⁴⁸, yra riboti. Didelėse šalyse, pavyzdžiui, Vokietijoje, Prancūzijoje ir Jungtinėje Karalystėje, SOLVIT centruose trūksta darbuotojų⁴⁹ ir teisinę kvalifikaciją turinčių darbuotojų skaičius yra nepakankamas⁵⁰. Vis dėlto Komisija reguliariai organizuoja mokymo kursus SOLVIT centrų darbuotojams teisiniais klausimais.

48 *Nordic Innovation* ataskaita „Stipresnės bendrosios rinkos kūrimas“, 2012 m. birželio mėn., p. 50.

49 Ten pat.

50 Dr. M. Kaeding, F. Voskamp, *Better Implementation of EU Legislation is not just a question of taking Member States to Court* („Geresnis ES teisės aktų įgyvendinimas nėra vien tik valstybės narės patraukimo į teismą klausimas“), darbinis dokumentas (2011/w/01 EIPA), p. 10.

84

Daugumą bylų pateikė privatūs asmenys ir tik apie 20 atvejų įmonės, nes jos paprastai turi kitų priemonių, kaip išspręsti problemas, kylančias užsiimant verslu užsienyje. 2011 m. Komisijos atliktame tyrime buvo nurodyta, kad ieškomamos sprendimų įmonės teikia pirmenybę oficialiems organams.

85

SOLVIT pateikti sprendimai nėra teisiniai sprendimai ir informacija apie bylas ir tai, kaip jos buvo išspręstos, nėra viešai skelbiama, todėl tuo nepasinaudoja kitos suinteresuotosios šalys. Be to, dėl tų pačių problemų gali būti pasiūlyti skirtingi sprendimai, pavyzdžiui, teikiami skirtingų valstybių narių ir regioninių valdžios institucijų.

„EU Pilot“ – prieš pažeidimo nagrinėjimą taikoma sistema, kurią palankiai vertina valstybės narės

86

„EU Pilot“ yra konfidencialus informacijos mainų mechanizmas tarp Komisijos ir valstybių narių. Jį įdiegė Komisija 2008 m. dalyvaujant penkiolikai savanorių valstybių narių⁵¹, o 2013 m. liepos mėn. ji apėmė visas 28 valstybes nares. „EU Pilot“ yra naudojama siekiant išsiaiškinti arba išspręsti problemas tam, kad esant galimybei būtų išvengta formalių pažeidimo procedūrų pagal SESV 258 straipsnį.

87

Visose srityse Komisija 2013 m. pradėjo 1 502 „EU Pilot“ bylas, 2014 m. – 1 208. Iki 2015 m. pradžios su Direktyva buvo susijusios 84 bylos.

Su Paslaugų direktyva susijusios „EU Pilot“ bylos nagrinėjimas vidutiniškai trunka šiek tiek daugiau kaip 16 mėnesių

88

Komisija pateikia atskiras bylas susijusioms valstybėms narėms naudodama „EU Pilot“ programą. Valstybių narių institucijos turi per nustatytą dešimties savaičių terminą pateikti atsakymą ir pasiūlyti sprendimą.

51 Čekija, Danija, Vokietija, Airija, Ispanija, Italija, Lietuva, Vengrija, Nyderlandai, Austrija, Portugalija, Slovėnija, Suomija, Švedija ir Jungtinė Karalystė.

89

Komisija skelbia vidutinį visų valstybių narių atsakymo į „EU Pilot“ raštus pateikimo laiką ir yra jam nustačiusi 70 dienų terminą. Remiantis bendrosios rinkos rezultatų suvestinės duomenimis (07/14)⁵², terminų laikymosi atžvilgiu dauguma šalių buvo pažymėtos žalia spalva. Čekija, Airija, Ispanija, Italija, Latvija, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Švedija ir Jungtinė Karalystė buvo įvertintos kaip „geltonos“ arba nedaug viršijančios terminą (vidutinis atsakymo laikas nuo 71 iki 77 dienų). Tačiau vidutinis Prancūzijos atsakymo laikas yra 93 dienos. Komisijos skirtas laikas nėra nurodytas rezultatų suvestinėje, bet remiantis antrąja „EU Pilot“ vertinimo ataskaita⁵³, kurioje ji sau taip pat nustatė 70 dienų terminą atsakymams įvertinti ir nuspręsti dėl tolesnių veiksmų, vidutinis laikotarpis buvo 102 dienos.

90

Daugumos su Direktyva susijusių „EU Pilot“ bylų atveju raštais turėjo būti apsi-keista keletą kartų ir todėl pailgėjo reikalingas laikotarpis. Direktyvos bylų vidutinė trukmė buvo 16,6 mėnesio.

Kai kuriais atvejais Komisija, prieš imdamasi veiksmų, pernelyg ilgai delsė

91

Audito Rūmai išnagrinėjo šešias su Direktyva susijusias „EU Pilot“ bylas. Šioje imtyje tuo atveju, kai byla buvo išspręsta naudojant „EU Pilot“ sistemą, procesas truko nuo penkių iki aštuonių mėnesių. Tačiau sudėtingoms byloms, kurios vėliau pasiekė pažeidimo nagrinėjimo etapą, prireikė nuo devynių iki trisdešimt mėnesių.

92

Valstybės narės savo atsakymus pateikė laiku. Tačiau **4 langelyje** pateikiama „EU Pilot“ procedūros vėlavimų pavyzdžių.

52 http://ec.europa.eu/internal_market/scoreboard/performance_by_governance_tool/eu_pilot/index_en.htm#maincontentSec

53 2011 m. gruodžio 21 d. SEC(2011) 1629/2 „Antroji „EU Pilot“ vertinimo ataskaita“.

„EU Pilot“ procedūros vėlavimų pavyzdžiai

Vienos šalies atveju nuo problemos nustatymo Komisijai prireikė 16 mėnesių nusiųsti administracinį raštą valstybei narei ir dar šešių mėnesių pradėti „EU Pilot“ bylą.

Kitos valstybės narės atveju Komisijai prireikė beveik 20 mėnesių nuo skundo gavimo dienos iki „EU Pilot“ pradžios.

Vienas bandomasis projektas buvo pradėtas 2012 m. ir dar nebuvo užbaigtas, nes dar turi būti atliktas teisingo teisės aktų pakeitimų įgyvendinimo patikrinimas.

93

Informacija apie „EU Pilot“ bylas nėra skelbiama viešai nei jų nagrinėjimo laikotarpiu, nei jas užbaigus. Todėl net jei tokios procedūros ištaiso padėtį konkrečioje šalyje, jos neteikia naudos kitoms suinteresuotosioms šalims ir nepadedą kurti įprastos ES teismų praktikos šioje srityje.

Komisija beveik netaikė pažeidimo procedūrų

94

Jei po preliminarių konsultacijų taikant „EU Pilot“ Komisija mano, kad ES taisyklės nėra tinkamai taikomos, ji gali pradėti pažeidimo procedūras prieš atitinkamą valstybę narę. Komisija turi įgaliojimus užkirsti kelią teisės akto pažeidinėjimui ir prireikus perduoti bylą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui. Tai galima padaryti remiantis Komisijos gautu skundu⁵⁴ arba pačios Komisijos iniciatyva.

95

Byla gali būti išspręsta, jei valstybė narė pateikia reikiamą papildomą informaciją, kuri įrodo Komisijai, kad pažeidimo iš tikrųjų nėra, arba jei ji sutinka su Komisijos nuomone ir nutraukia pažeidimą.

96

2012 m. savo „Paslaugų pakete“ Komisija paskelbė visiško netoleravimo politiką. Tačiau Komisija laikėsi nuomonės, kad jos visiško netoleravimo politika apima tik tam tikrą reikalavimų dalį (žr. **5 langelį**).

54 Visi skundai bet kuriais klausimais, įskaitant tuos, dėl kurių buvo pradėta „EU Pilot“ ir (arba) pažeidimo procedūra, registruojami KSRS (skundų ir užklausų registravimo sistemoje). KSRS yra pažymimas laukelis, nurodant, kad skundai yra susiję su SESV 56 straipsniu (laisvė teikti paslaugas) arba 49 straipsniu (įsisteigimo laisvė).

Visiškas pažeidimų netoleravimas

Komisija nusprendė įgyvendinti savo visiško netoleravimo politiką tik šių Paslaugų direktyvoje nustatytų įsipareigojimų atžvilgiu:

Direktyva draudžiami tam tikri diskriminaciniai ir ypač sunkiai įgyvendinami reikalavimai, išvardyti 14 straipsnyje.

Direktyva nustatyti konkretūs įpareigojimai supaprastinti leidimų išdavimo procedūras:

- 1) numanomas leidimas, t. y. administracijos neatsakymas reiškia patvirtinimą, numatytas 13 straipsnio 4 dalyje, ir
- 2) leidimų galiojimas visoje šalyje, nustatytas 10 straipsnio 4 dalyje.

Direktyva 24 straipsnyje panaikinami visi absoliutūs reglamentuojamųjų profesijų komercinės informacijos draudimai.

Taikant įsisteigimo reikalavimą teikti tarpvalstybines paslaugas yra neįmanoma. Tai yra vienas iš labiausiai ribojančių reikalavimų, apie kurį kalbama Paslaugų direktyvos 16 straipsnio (laisvės teikti paslaugas sąlyga) 2 dalyje, ir valstybės narės negali jo taikyti paslaugų teikėjams.

Šaltinis: COM(2012) 261 *final* „Partnerystė siekiant augimo paslaugų sektoriuje 2012–2015 m.“, p. 4.

97

Ši politika apima tik labiausiai ribojančius reikalavimus, kuriems taikoma Direktyva. Politika netaikoma kitoms nustatytoms kliūtims ir apribojimams, kai turi būti įvertintas ir galimai užginčytas valstybių narių pateiktas proporcingumo pagrindimas. Todėl Komisija mano, kad ji negali pasisakyti dėl šių konkrečių atvejų, kadangi sprendimą dėl jų gali priimti tik Europos Teisingumo Teismas. Tačiau Komisija nenori tolesniam nagrinėjimui perduoti bylų, kai nėra visiškai aišku, kad sprendimas pripažins teisės aktų pažeidimą.

98

Keletu atvejų per pristatymus ekspertų grupės posėdžiuose Komisija pateikė gaires dėl naujų reikalavimų, pagrįstų IMI pranešimais apie teisines priemones. Vis dėlto visiško netoleravimo politika nėra taikoma tais atvejais, kai Komisija mano, kad valstybės narės nustatė nepagrįstus reikalavimus.

99

Nuo Direktyvos priėmimo buvo pradėtos tik devynios pažeidimo bylos dėl nacionalinės teisės aktų neatitikties Direktyvai. Tai yra nedaug, palyginti su skaičiumi klausimų, apie kuriuos buvo pranešta tarpusavio vertinimų ir veiksmingumo patikrinimų metu bei įgyvendinimo ataskaitoje (Paslaugų pakete), ir tai neatitinka Komisijos paskelbtos visiško netoleravimo politikos.

Pažeidimų nagrinėjimo procedūros trunka pernelyg ilgai**100**

Remiantis Komisijos pateiktais duomenimis, vidutinė su Direktyva susijusių 18 bylų, kurios buvo neišspręstos 2014 m. spalio mėn., trukmė sudarė 19,6 mėnesio. Jau tada ji viršijo Komisijos nustatytą 18 mėnesių tikslą, skirtą išnagrinėti tokius pažeidimus. 2015 m. pabaigoje – maždaug po 15 mėnesių – vienuolika šių bylų vis dar buvo neišspręstos. Komisija sistemingai nerenka ir neskelbia informacijos apie su Paslaugų direktyva susijusių užbaigtų pažeidimo procedūrų trukmę.

101

Be 20 bylų, kurios buvo susijusios su pavėluotu perkėlimu į nacionalinę teisę (žr. 19 dalį), ir devynių bylų, susijusių su neatitiktimi Direktyvai, buvo 55 bylos⁵⁵, susijusios su neteisingu Paslaugų direktyvos taikymu arba perkėlimu į nacionalinę teisę, ir 20 panašių pažeidimų, kurie susiję su SESV 49 straipsniu (įsisteigimo laisvė) arba 56 straipsniu (laisvė teikti paslaugas). Tai atvejai, kai į nacionalinę teisę Direktyva buvo perkelta teisingai, bet buvo neteisingai perkeltos teisės aktų nuostatos arba jos buvo neteisingai taikomos.

Atsižvelgiant į atskirus su paslaugomis susijusius skundus, buvo reguliariai vykdomi tolesni veiksmai; tačiau buvo sugaištama daug laiko vykdant pažeidimų procedūras**102**

Audito Rūmai išnagrinėjo dešimt pažeidimo bylų, kurios buvo susijusios su apribojimais, į kuriuos buvo atkreiptas dėmesys vizitų į Komisiją ir valstybes nares metu, arba kurios truko labai ilgai.

55 2015 m. balandžio 1 d.

103

Į bylas Komisijos skundų registravimo sistemoje (KSRS) buvo reguliariai atsižvelgiama. Su Direktyva susijusios bylos buvo perduodamos Vidaus rinkos ir paslaugų GD, kuris tuomet parengdavo atsakymą arba užvesdavo „EU Pilot“ bylą, kuria buvo pradedama procedūra prieš pažeidimo nagrinėjimą. Visais atvejais tarp Komisijos ir valstybės narės vyko ilgas susirašinėjimas. Tačiau pradėjus vykdyti pažeidimo procedūras, buvo labai vėluojama, o atskirais atvejais pasitaikė neveiklos laikotarpių ir valstybių narių vėlavimų atsiųsti atsakymus. Pavyzdžiui, vienu atveju laikotarpiu nuo 2012 m. vasario mėn. iki 2014 m. kovo mėn. buvo nevykdoma veikla, o kitu atveju Komisijos korespondencijoje tarp 2012 m. lapkričio mėn. ir 2015 m. gegužės mėn. buvo tarpas, nepaisant to, kad vėliau sprendimas buvo priimtas greitai.

104

Nežiūrint į tai, kad pažeidimų nagrinėjimas trunka ilgiau, nei tikėtasi ir planuota, visos išnagrinėtos pažeidimų bylos lėmė tai, kad susijusios valstybės narės pakeitė savo teisės aktus ir taip išsprendė nustatytas problemas. Galima daryti išvadą, kad tuo atveju, kai pradedamos pažeidimo procedūros, dėl jų yra atliekami teisės aktų pakeitimai valstybėje narėje. Tačiau jų skaičius išlieka nepaprastai mažas. Be to, nors Komisija ir paskelbia apie pažeidimo procedūros pradžią, visuomenei nėra sudaroma galimybė susipažinti su išsamiais dokumentais, kai byla išnagrinėjama, o dėl to mažėja procedūros skaidrumas ir neigiamai veikiama bendrosios teisės praktikos plėtra.

Tik vienas atvejis perduotas nagrinėti Teisingumo Teismui

105

Komisijai patraukus valstybę narę į Teisingumo Teismą, įrodymus, kad pažeista ES teisė, teikia pati Komisija. Jeigu pateikti įrodymai nėra pakankamai argumentuoti, Teisingumo Teismas turi teisę priimti Komisijai nepalankų teismo sprendimą, paskelbdamas bylą nepriimtina arba nepagrįsta. Remdamasi Direktyva⁵⁶, Komisija Teisingumo Teismui perdavė tik vieną pažeidimo bylą⁵⁷ (žr. **6 langelį**).

56 14, 15 ir 16 straipsniai.

57 Byla C-179/14, *Komisija prieš Vengriją*, 2012/4083.

Teisingumo Teismui perduota pažeidimo byla

Europos Komisija nusprendė perduoti Vengrijos bylą Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, siekdama užginčyti jos teisės aktus, susijusius su pietų, laisvalaikio ir poilsio dienų kuponais. Komisija mano, kad pagal Vengrijos įstatymą, galiojantį nuo 2012 m. sausio 1 d., nustatyti apribojimai prieštarauja pagrindiniams įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas principams, įtvirtintiems Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV 49 ir 56 straipsniai), ir prieštarauja Paslaugų direktyvai (2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/123/EB dėl paslaugų vidaus rinkoje).

2011 m. Vengrija iš dalies pakeitė savo įstatymą dėl darbdavių savo darbuotojams teikiamų maisto (karšto ir šalto), laisvalaikio ir poilsio dienų kuponų, juos pripažindama nepiniginėmis išmokomis ir todėl reglamentuojamomis pagal palankesnes mokesčių ir socialinės apsaugos taisykles. Šis įstatymas įsigaliojo 2012 m. sausio 1 d., netaikant reikšmingo pereinamojo laikotarpio ar priemonių. Prieš tai konkrečių sąlygų darbdaviams, išduodantiems karšto ir šalto maisto kuponus savo darbuotojams, arba sąlygų dėl tokių kuponų formos nebuvo.

Pagal šį naują įstatymą buvo sukurtas monopolis valstybiniam fondui, atsakingam už šalto maisto kuponus (popierinius arba elektroninius) ir karšto maisto kuponus (popierinius), kuriuos darbdaviai teikia darbuotojams. Be to, jame nustatytos labai griežtos sąlygos išduodant karšto maisto, laisvalaikio ir poilsio dienų kuponus, kurie laikomi nepiniginėmis išmokomis ir nebegali būti išduoti elektronine forma.

Tai reiškia, kad dėl šio naujo įstatymo ūkio subjektai, kurie keletą metų vykdė veiklą karšto ir šalto maisto kuponų rinkoje, dabar yra išstumti iš nepiniginėmis išmokomis laikomų kuponų rinkos.

Kadangi Vengrija nesuderino savo įstatymo su pagrįsta nuomone, kuri jai buvo nusiųsta 2012 m. lapkričio mėn., Komisija nusprendė šią bylą perduoti nagrinėti Teisingumo Teisme. 2015 m. spalio mėn. byla dar nebuvo išspręsta.

106

Komisijos, Europos Parlamento ir kitų institucijų ataskaitose ir ypač Paslaugų pakete (2012 m. birželio mėn.) buvo peržiūrėtos vykdymo užtikrinimo priemonės ir pateiktos rekomendacijos dėl veiksmų ateityje. Audito Rūmai nustatė, kad aplankytose valstybėse narėse iš esmės sutariama, kad visi neatitikties klausimai turi būti nuosekliai sprendžiami ir kad turi būti taikomos pažeidimo procedūros.

107

Komisija nėra sukūrusi sistemingos strategijos, skirtos sustiprinti bendrąją paslaugų rinką, visų pirma srityse, kurioms taikoma Direktyva. Dabartiniai vykdymo užtikrinimo veiksmai ne visada sutelkti ekonomiškai svarbiausiose pramonės šakose, atrinktose taikant rizikos vertinimu pagrįstą metodą.

Konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos neturėjo didelio pasisekimo

108

Be pažeidimo procedūrų, Komisija bando daryti įtaką valstybėms narėms įtraukdama su Paslaugų direktyva susijusias rekomendacijas į konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas (KŠSR), kurios teikiamos Europos semestro kontekste. Šias rekomendacijas tvirtina Taryba. Komisija mano, kad KŠSR daro didesnę politinį poveikį nei pažeidimo procedūros, nes jas suderina ir priima valstybių narių vyriausybės.

109

2014 m. birželio mėn. su konkurencija paslaugų sektoriuje susiję klausimai buvo įtraukti į 14 KŠSR⁵⁸. Pavyzdžiui, Komisija rekomendavo Prancūzijos vyriausybei „pašalinti nepagrįstus apribojimus naudojantis reglamentuojamų profesijų paslaugomis ir jas teikiant ir sumažinti patekimo į rinką sąnaudas ir skatinti konkurenciją paslaugų srityje.“ 2015 m. buvo nustatyta, kad šioje srityje padaryta tam tikra pažanga⁵⁹. Tačiau kai kuriose šalyse buvo padaryta nedidelė pažanga, nepadaryta jokios pažangos arba į KŠSR nebuvo atsižvelgta (žr. **7 langelį**).

110

Nors, Komisijos nuomone, KŠSR turi didesnę politinę įtaką nei pažeidimo procedūros, ne visos valstybės narės į rekomendacijas atsižvelgia tinkamai. Nėra įrodymų, kad šalinant apribojimus KŠSR yra veiksmingesnės nei pažeidimo procedūros.

58 http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2014/overview_recommendations_2014_by_member_state_en.pdf

59 Pavyzdžiui, reglamentuojamų profesijų srityje, ypač vaistinėse ir optikos kabinetuose, paskatinus paslaugų konkurenciją ir sumažinus reguliavimo našumą, darančią poveikį mažmeninės prekybos sektoriui, priimant amatų, prekybos ir labai mažų įmonių įstatymą („Loi relative à l'artisanat, au commerce et aux très petites entreprises“ (ACTPE), kuriuo siekiama supaprastinti procedūrą steigiant mažmeninės prekybos vietas, ir ekonominės veiklos įstatymo projektą, kuriuo suteikiama daugiau įgaliojimų konkurencijos institucijai.

2015 m. buvo nepakankamai atsižvelgta į 2014 m. KŠSR arba iš viso nebuvo atsižvelgta

5-oje KŠSR Vengrijai buvo rekomenduota „stabilizuoti reguliavimo sistemą ir skatinti konkurenciją rinkoje, be kita ko, pašalinant kliūtis paslaugų sektoriuje“.

Tačiau 2015 m. buvo nustatyta, kad įgyvendindama 5 KŠSR ir Tarybos rekomendaciją Vengrija padarė ribotą pažangą. Iš tikrųjų stabilizuojant reguliavimo sistemą ir skatinant konkurenciją rinkoje pažangos nebuvo pasiekta, ypač paslaugų sektoriuje.

4-oje KŠSR Austrijai buvo rekomenduota „pašalinti pernelyg didelius apribojimus paslaugų teikėjams, įskaitant apribojimus, susijusius su teisine forma ir akcijų valdymo reikalavimais bei daugiasrites paslaugas teikiančių įmonių steigimu“.

Ataskaitiniu laikotarpiu vykdydama reformą Austrija nepadarė pažangos, įskaitant apribojimus, susijusius su teisine forma ir akcijų valdymo reikalavimais bei daugiasričių paslaugų teikimu. Vis dar nėra atlikta visapusiška taikomų apribojimų peržiūra.

6-oje KŠSR Ispanijai rekomenduota „atlikti ambicingą profesinių paslaugų ir profesinių asociacijų reformą iki 2014 m. pabaigos, nustatant profesijas, kurioms privaloma registruotis profesinėje organizacijoje, ir užtikrinti profesinių įstaigų skaidrumą ir atskaitomybę, panaikinant apribojimus nepagrįstai ribojamoms veiklos sritims ir apsaugant rinkos vientisumą Ispanijoje profesinių paslaugų naudojimo ir teikimo srityje. Toliau mažinti privalomų įmonės steigimo procedūrų trukmę, sąnaudas ir skaičių. Panaikinti nepagrįstus apribojimus didelių mažmeninės prekybos centrų kūrimui, visų pirma peržiūrint taikomus regioninio planavimo teisės aktus.“

Pažangos vykdant profesinių paslaugų ir profesinių asociacijų reformą nebuvo padaryta.

Tam tikra pažanga padaryta toliau mažinant privalomų procedūrų, kurios yra būtinos steigiant veiklą vykdančią įmonę, trukmę, sąnaudas ir skaičių.

111

Komisija yra įsipareigojusi koordinuoti politiką Europos bendrojoje rinkoje ir siekti pašalinti nepagrįstas prekybos kliūtis paslaugų srityje. Praėjus keleriems metams po Paslaugų direktyvos įgyvendinimo termino, Direktyvoje reglamentuotų paslaugų vidaus rinkos kliūtys vis dar egzistuoja. Komisija sukūrė keletą mechanizmų, skirtų identifikuoti kliūtis, sukūrė paramos struktūras, kurios padėtų valstybėms narėms jas sumažinti, ir įdiegė alternatyvias ginčų sprendimo priemones. Tačiau Komisija nenorėjo pradėti teismo procedūrų, iš dalies dėl procedūros trukmės ir iš dalies dėl to, kad ji abejojo teisės aktų veiksmingumu. Apskritai, Komisija buvo tik iš dalies veiksminga užtikrinant Direktyvos įgyvendinimą.

Perkėlimas į nacionalinę teisę ir įgyvendinimo stebėjimas

112

Dauguma valstybių narių vėlavo perkelti Direktyvą į nacionalinę teisę. Komisija stebėjo valstybių narių pažangą ir šiuo klausimu pateikė ataskaitą Konkurencinumo tarybai. Valstybės narės pripažino, kad Komisija daug nuveikė, siekdama padėti joms praktiniu lygiu įgyvendinti Direktyvą jos perkėlimo į nacionalinę teisę metu ir po jos perkėlimo, organizuodama grupės diskusijas dėl tarpusavio vertinimo proceso bei teikdama rekomendacijas reguliariuose teminiuose ekspertų grupių posėdžiuose. Rekomendacija dėl perkėlimo buvo paskelbta kaip „Įgyvendinimo vadovas“, kuris nors ir buvo laikomas naudingu, nebuvo paskelbtas laiku, prieš trejų metų laikotarpio pradžią, ir todėl prisidėjo prie vėlavimų Direktyvą visiškai perkeltiant į nacionalinę teisę (žr. 16–20 dalis).

1 rekomendacija

Komisija turėtų parengti perkėlimo į nacionalinę teisę gaires ir jas paskelbti kuo greičiau po jų priėmimo.

113

Tarpusavio vertinimo procesas ir vėliau atlikti veiksmingumo patikrinimai parodė, kad išliko reikšmingas kliūčių skaičius. Valstybės narės mano, kad Komisija galėjo padaryti daugiau siekdama pašalinti galimai nepagrįstas kliūtis, kurios buvo nustatytos per šį procesą. Be to, Komisija nepakankamai prieštaravo kai kurių valstybių narių pateiktam „proporciningumo“ argumentui. Komisija nepasinaudojo rezultatais tam, kad galėtų sistemingai užtikrinti Direktyvos įgyvendinimą siekiant išspręsti ekonomiškai reikšmingiausius klausimus (žr. 21–36 dalis).

Išvados ir rekomendacijos

2 rekomendacija

Į tokių procedūrų, kaip tarpusavio vertinimas ir veiksmingumo patikrinimai, rezultatus turėtų būti atsižvelgiama siekiant išspręsti neatitikties klausimus; Komisija ir valstybės narės turėtų imtis veiksmų dėl ekonomiškai reikšmingiausių klausimų.

114

Visapusiško Direktyvos įgyvendinimo galima ekonominė nauda vis dar nėra žinoma, nepaisant to, kad parodant kliūčių mažinimo poveikį yra dažnai minimas įvertintas išdirbio didėjimas. Kadangi nėra pakankamai išsamių duomenų apie Direktyvos veikiamus sektorius, vis dar nėra patikimo jos poveikio kiekybinio įvertinimo. Komisija tik neseniai paprašė valstybių narių teikti būtinus išsamius nacionalinių sąskaitų duomenis apie pasiskirstymą (žr. 37–42 dalis).

3 rekomendacija

Komisija turėtų pasistengti užtikrinti, kad duomenų, reikalingų vertinant naujų teisės aktų poveikį, klausimas būtų sprendžiamas ankstyvame teisėkūros procedūros etape.

Įgyvendinimas

115

Kontaktiniai centrai yra išskirtinis Direktyvos ypatumas. Buvo vėluojama juos įsteigti ir jų kokybė valstybėse narėse labai skiriasi, o kai kurios valstybės narės nėra pakankamai ambicingos siekdamas, kad kontaktiniai centrai labiau reaguotų į įmonių poreikius. Komisija parengė chartiją, kuri iš valstybių narių reikalauja nemažų pastangų tam, kad būtų pasiektas šis tikslas, tačiau tinkamų rezultatų dar reikia palaukti (žr. 46–52 dalis).

116

Žinių apie kontaktinius centrus lygis įmonėse nėra aukštas ir ne visi kontaktiniai centrai yra pakankamai matomi (žr. 53–55 dalis).

4 rekomendacija

Valstybės narės turėtų laikytis kontaktinių centrų chartijos, pavyzdžiui, skelbti informaciją daugeliu kalbų ir sudaryti galimybę atlikti visus administracinius veiksmus, kurie yra būtini siekiant teikti paslaugas kitose šalyse.

Išvados ir rekomendacijos

117

Direktyvai būtų galima veiksmingai taikyti administracinį bendradarbiavimą per IMI sistemą, tačiau jis gerokai mažiau naudojamas nei, pavyzdžiui, direktyvos dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo atveju. IMI taip pat yra labai naudinga ryšių priemonė teikiant privalomus pranešimus, bet ji naudojama nepakankamai dėl valstybių narių nepasitenkinimo tuo, kaip Komisija tvarko siunčiamus pranešimus, ir nepakankamai aiškių iš kitų valstybių narių gautų pranešimų (žr. 56–64 dalis).

5 rekomendacija

Teisės aktų leidėjas turėtų taikyti sustabdymo laikotarpį, skirtą pranešti apie parengtus reikalavimus, ir užtikrinti, kad šie reikalavimai būtų paskelbti viešoje interneto svetainėje, siekiant pagerinti pasiekiamumą ir sudaryti galimybę laiku atlikti tikrinimą.

118

Yra įrodymų, kad vartotojai, norėdami pasinaudoti bendrąja paslaugų rinka, vis dar susiduria su sunkumais, nors ir nepateikia oficialių skundų. Vis dėlto Komisija galėtų pateikti pasiūlymą išplėsti Reglamento dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje taikymo sritį įtraukiant Paslaugų direktyvos 20 straipsnį (žr. 65–77 dalis).

6 rekomendacija

Komisija turėtų iš dalies pakeisti Reglamento dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje priedą, jį papildydama Paslaugų direktyvos 20 straipsniu.

Vykdyimo užtikrinimas

119

„EU Pilot“ yra naudinga priemonė valstybių narių ir Komisijos bendradarbiavimui, tačiau dažnai byloms pradėti prireikia pernelyg daug laiko ir informacija apie jų sprendimą nėra viešai skelbiama. Todėl net jei „EU Pilot“ ištaiso padėtį konkrečiu atveju, ši priemonė neteikia naudos kitoms suinteresuotosioms šalims ir nepadaida kurti įprastos ES teismų praktikos šioje srityje (žr. 86–93 dalis).

7 rekomendacija

Nustačius problemą, Komisija turėtų nedelsdama pradėti „EU Pilot“ bylą. Informacija apie išspręstus klausimus turėtų būti dalijamasi per „EU Pilot“ sistemą (anoniškai, jei būtina), taip prisidedant prie geriausios praktikos sklaidos.

120

Nepaisant visiško netoleravimo politikos, buvo nagrinėtos tik devynios pažeidimo bylos dėl nacionalinių teisės aktų neatitikties Direktyvai. Joms išspręsti buvo skirta per daug laiko (vidutiniškai dveji metai), ir tik viena Paslaugų direktyvos pažeidimo byla iš tikrųjų pasiekė Teisingumo Teismą. Komisija neturi sistemingos strategijos, skirtos sustiprinti bendrąją paslaugų rinką, visų pirma srityse, kurioms taikoma Direktyva. Šiuo metu vykdymo užtikrinimo veikla ne visada yra paremta rizika pagrįstu metodu, pagal kurį daugiausia dėmesio būtų skiriama ekonomiškai svarbiausiems sektoriams (žr. 94–107 dalis).

8 rekomendacija

Komisija turėtų kiek įmanoma sutrumpinti pažeidimo procedūrų trukmę. Ji turėtų taikyti pažeidimo bylų pradėjimo metodą, paremtą rizika ir susijusio klausimo ekonomine svarba. Galiausiai, atsižvelgiant į tai, kad, pačios Komisijos nuomone, svarbius įgyvendinimo klausimus gali išspręsti tik Teisingumo Teismas, jei būtina, ji turėtų jam juos perduoti nagrinėti.

Šią ataskaitą priėmė IV kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Milan Martin CVIKL, 2016 m. vasario 3 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Santrauka

IV

Komisija savo prioritetus nustatė 2012 m. Komunikate dėl Paslaugų direktyvos įgyvendinimo¹. Savo komunikate Komisija paaiškina daug dėmesio skirianti vykdymo užtikrinimui, bet tai nėra vienintelė jos veiksmų sritis. Komisija taip pat nustatė prioritetinius sektorius ir artimiausių metų veiksmus, įskaitant Mažmeninės prekybos veiksmų planą, Profesinių kvalifikacijų direktyvos reformą, taip pat teisinės formos ir akcijų valdymo kolegialią peržiūrą. Šiam veiksmų rinkiniui pritarė Europos Vadovų Taryba savo 2013 m. spalio 23 d. išvadose. Kaip pabrėžė Europos Vadovų Taryba, valstybėms narėms tenka svarbus vaidmuo įgyvendinant Paslaugų direktyvą.

Pirmąjį 2015 m. pusmetį Komisija pradėjo kelias pažeidimo bylas, kurias nagrinėjant reikia įvertinti nacionalinės priemonės proporcingumą. Pavyzdžiui, Komisija pradėjo 8 pažeidimo bylas dėl teisinės formos ir akcijų valdymo arba tarifų (tai Paslaugų direktyvos 15 straipsnyje nurodyti sąlyginiai įsipareigojimai). Kelios bylos taip pat pradėtos remiantis kiekybiniais arba teritoriniais apribojimais (Paslaugų direktyvos 15 straipsnis) ir 20 straipsnio 2 dalimi (nediskriminavimas paslaugos gavimo atžvilgiu). Antrąjį 2015 m. pusmetį pradėta 10 „EU Pilot“ procedūrų dėl neaiškios Paslaugų direktyvos 8 straipsniui dėl kontaktinių centrų, kurių proporcingumą taip pat reikia įvertinti.

V

Prareikus Komisija pradeda teismo procedūras. Komisija nustatė savo prioritetinius sektorius ir ėmėsi juose veiksmų.

Dalis direktyvos grindžiama proporcingumo vertinimu, kurį turi atlikti valstybės narės, atskirai įvertindamos kiekvieną atvejį, o Komisija turi į tai atsižvelgti. (Pavyzdžiui, 15 ir 39 straipsniai, kuriuose reikalaujama, kad valstybės narės įvertintų tam tikrus reikalavimus.) Taigi dėl veiksmų sprendžiama remiantis ne pasitikėjimo lygiu, bet teisiniu pagrindu. Teisinės procedūros trukmė niekada nebuvo veiksnys, dėl kurio būtų buvusios nepradėtos pažeidimo bylos. Dėl besąlyginių direktyvoje nurodytų įsipareigojimų Komisija veikė sparčiai, o jos savo iniciatyva pradėtų tyrimų skaičius buvo labai nuoseklus. Iš vidutiniškai 80 „EU Pilot“ bylų per metus daugiau kaip 30 bylų Komisija pradeda nagrinėti savo iniciatyva.

¹ http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/services-directive/implementation/evaluation/index_en.htm

VI

Kalbant apie ekonominę Paslaugų direktyvos poveikį pažymėtina, kad 2012 m. tyrimas (http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/pdf/ecp_456_en.pdf) buvo grindžiamas du kartus – prieš pradėdant taikyti Direktyvą ir pradėjus ją taikyti (2011 m. pabaigoje) – atliktu kliūčių paslaugų sektoriuose vertinimu. Be to, siekdama atsižvelgti į 2012 ir 2014 m. vykdytas nacionalines reformas, Komisija šį tyrimą atnaujino (jo dokumentas pateiktas adresu <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/13327/attachments/1/translations/en/renditions/native>). Neseniai taip pat atlikti išsamesni likusių kliūčių ir jų šalinimo prioritetiniuose verslo paslaugų ir mažmeninės prekybos sektoriuose ekonominių galimybių vertinimai. Jų rezultatai paskelbti Komisijos tarnybų darbiname dokumente dėl bendrosios rinkos strategijos (žr. 2.3 ir 2.4 skirsnius, <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/13405/attachments/1/translations/en/renditions/native>).

VII. Pirma įtrauka

Atsižvelgdama į 2013 m. atliktą tarpusavio vertinimą, Komisija pradėjo daugiau kaip 30 bylų (visiško netoleravimo bylų). Atsižvelgdama į 2014 m. teisinės formos, akcijų valdymo ir tarifų kolegialią peržiūrą, ji pradėjo 15 „EU Pilot“ bylų. Penkiose iš šių 15 bylų susijusioms valstybėms narėms išsiųsti oficialūs pranešimai; taigi bendras „EU Pilot“ bylų skaičius per metus siekia apie 80. Tai vienas didžiausių Komisijos dėl vieno antrinės teisės akto pradėtų bylų skaičių. Su šiuo teisės aktu susijusios didžiulės valstybių narių ir Komisijos pastangos, nes, norint jį perkelti į nacionalinę teisę, reikėjo 1 584 nacionalinės teisės aktų – tai didžiausias skaičius teisės aktų, kurių iki šiol prireikė vienam ES antrinės teisės aktui perkelti.

VII. Antra įtrauka

„EU Pilot“ – sistema, kurią taikydamos Komisija ir valstybės narės anksti apsvarsto galimus ES teisės pažeidimus. Šie svarstymai vyksta laikantis konfidencialumo principo; Komisija neatskleidžia, ar „EU Pilot“ procedūra konkrečiu klausimu vykdoma arba buvo vykdyta konkrečios valstybės narės atžvilgiu. Geriausia Sąjungos teisės taikymo, įskaitant sistemos „EU Pilot“ veikimą, patirtimi Komisija su valstybėmis narėmis keičiasi specialiuose forumuose. Apibendrintą informaciją apie „EU Pilot“ Komisija skelbia ES teisės taikymo stebėjimo politikos metinėje ataskaitoje (COM(2015) 329). Norėdama skelbti konkrečią informaciją apie „EU Pilot“ bylą, Komisija turėtų laikytis valstybių narių atžvilgiu prisiimtų konfidencialumo įsipareigojimų, vertintinų kiekvienu atveju atskirai. Tai, kad Komisija užtikrina atliekamų „EU Pilot“ tyrimų konfidencialumą, jau yra patvirtinęs Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT) (Sprendimas *Petrie* (byla T-191/99), Sprendimas *Spirlea* (byla T-306/12), Sprendimas *ClientEarth prieš Komisiją*, bylos T-424/14 ir T-425/14). Šie sprendimai priimti dėl išorės trečiųjų šalių prašymų leisti susipažinti su dokumentais. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad dabartine jos informacijos sklaidos politika užtikrinama tinkama būtinybės propaguoti geriausią ES teisės taikymo praktiką ir konfidencialumo išlaikymo valstybių narių atžvilgiu pusiausvyrą. Komisija yra įsipareigojusi skleisti apibendrintą informaciją apie „EU Pilot“.

VII. Trečia įtrauka

Komisijos nuomone, pažeidimo procedūros tikslas – panaikinti ES teisės pažeidimą ir kuo anksčiau užtikrinti atitiktį. Ji yra įsipareigojusi užtikrinti, kad šis tikslas būtų įgyvendinamas kuo greičiau. Vis dėlto šio tikslo įgyvendinimo veiksmingumas ne visada susijęs su pažeidimo procedūros sparta, nes, jei pažeidimo procedūra vykdoma neatsižvelgiant į aplinkybes, kartais rezultatai gali būti priešingi.

VII. Ketvirta įtrauka

Tai, kad bylos nebuvo perduotos Teisingumo Teismui, nebūtinai reiškia, kad Komisija nesiėmė aktyviai tirti pažeidimų, bet reiškia, kad atitiktis buvo užtikrinta iki perdavimo. Pažeidimo procedūros tikslas – kuo anksčiau užtikrinti atitiktį. Šiuo atžvilgiu, naudojantis priemone „EU Pilot“, galima veiksmingai spręsti problemas, prieš pradėdant formalią pažeidimo procedūrą ir galiausiai, jei reikia, prieš perduodant bylą Teisingumo Teismui. Pradėjus taikyti sistemą „EU Pilot“, apskritai labai sumažėjo pažeidimo procedūrų, o kartu ir Teisingumo Teismui perduodamų bylų. Kaip nurodyta atsakyme, tai pasakytina apie pažeidimo procedūrą apskritai.

VIII. Pirma įtrauka

Komisija padeda valstybėms narėms įgyvendinti Sąjungos teisės aktus, naudodamasi išsamiau atitikties užtikrinimo propagavimo priemonių rinkiniu (svarbiausioms teisėkūros iniciatyvoms skirtais įgyvendinimo planais, tinklais, ekspertų komitetų posėdžiais ir gairėmis). 2015 m. gegužės mėn. priimtu geresnio reglamentavimo aktų rinkiniu patvirtinta Komisijos parama valstybių narių įgyvendinimo pastangoms (Geresnio reglamentavimo gairių p. 33–35). Šiuo atžvilgiu prie visų pasiūlymų dėl svarbiausių direktyvų pridedami įgyvendinimo planai, kuriuose aprašomi įgyvendinimo sunkumai ir susiję Komisijos vykdytini paramos veiksmai.

Paslaugų direktyvos įgyvendinimo vadovas parengtas praėjus 7 mėnesiams nuo Paslaugų direktyvos priėmimo ir likus 29 mėnesiams iki perkėlimo termino. Prieš paskelbiant šį vadovą, vyko išsamios konsultacijos ir svarstymai su valstybėmis narėmis, todėl jo turinys valstybėms narėms buvo iš anksto gerai žinomas. Vadovo paskelbimas tinkamai nepasikonsultavus būtų buvusi daug didesnė problema nei vėlavimas jį paskelbti.

VIII. Antra įtrauka

Įgyvendindama naująją geresnio reglamentavimo darbotvarkę, Komisija stiprina savo požiūrį į poveikio vertinimą ir vertinimus, siekdama gerinti įrodymų pagrindą, kuriuo grindžiami visi pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, nedarant poveikio politiniams sprendimams. Komisija padarė politikos formavimo procesą atviresnį, sudarydama visuomenei sąlygas toliau vykdyti patikrą ir pateikti nuomonę – sukūrė interneto portalą, kuriame, Komisijai vertinant esamą politiką arba galimus naujus pasiūlymus, galima sekti iniciatyvas ir naujas viešas konsultacijas.

VIII. Ketvirta įtrauka

2015 m. spalio 28 d. Komisijos paskelbtame bendrosios prekių ir paslaugų rinkos strategijos dokumente pranešta apie kelis veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti Paslaugų direktyvos įgyvendinimą, įskaitant pranešimo tvarkos reformą. Komisija svarsto kelias teisėkūros galimybes, įskaitant tokius aspektus kaip sustabdymo laikotarpis ir leidimas suinteresuotiesiems subjektams susipažinti su pranešimais, siekiant užtikrinti didesnę skaidrumą. Bendrosios rinkos strategijos dokumente nurodyta, kad viešoje interneto svetainėje informacija dar neteikiama. Atitinkamą pasiūlymą numatyta teikti 2016 m.

VIII. Penkta įtrauka

Bendrosios rinkos strategijos dokumente pranešta apie tokią vartotojų apsaugos teisės aktų, taip pat apie teisės aktų, kuriais teikiama konkretesnė Paslaugų direktyvos 20 straipsnio taikymo sritį viršijanti sistema, peržiūrą.

Įvadas

11

Komisija atkreipia dėmesį į tai, kad Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVĮ GD buvo sudarytas sujungiant ankstesnius Vidaus rinkos ir paslaugų ir ūmonių ir pramonės generalinius direktoratus.

Pastabos

14

Komisija nustatė sritis, kuriose direktyva nebuvo įgyvendinta, ir ėmėsi atitinkamų veiksmų, pvz., įgyvendino visiško netoleravimo politiką ir pradėjo teisinės formos, akcijų valdymo ir tarifų bylas. Valstybėms narėms tenka atsakomybė nustatyti apribojimus ir kliūtis savo teritorijoje.

Komisija nustatė, kad naudinga sistemingai taikyti sistemą „EU Pilot“, kuria galima veiksmingai išvengti ilgų teisinių procedūrų ir sparčiai užtikrinti valstybių narių atitiktį.

Kai kuriose svarbiose direktyvos nuostatose reikalaujama, kad valstybė narė kiekvienu atveju atskirai atliktų proporcingumo vertinimą, o Komisija turi atsižvelgti į šį aspektą ir neviršyti Paslaugų direktyvos taikymo srities.

15

Kalbant apie ekonominę Paslaugų direktyvos poveikį pažymėtina, kad 2012 m. tyrimas (http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/pdf/ecp_456_en.pdf) buvo grindžiamas du kartus – prieš pradėdant taikyti direktyvą ir pradėjus ją taikyti (2011 m. pabaigoje) – atliktu kliūčių paslaugų sektoriuose vertinimu.

Siekdama atsižvelgti į 2012 ir 2014 m. nacionalines reformas, Komisija šį tyrimą atnaujino (jo dokumentas pateiktas adresu <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/13327/attachments/1/translations/en/renditions/native>). Be to, neseniai atlikti išsamesni ir likusių kliūčių bei jų šalinimo prioritetiniuose verslo paslaugų ir mažmeninės prekybos sektoriuose ekonominių galimybių vertinimai. Jų rezultatai paskelbti Komisijos tarnybų darbiniam dokumente dėl bendrosios rinkos strategijos (žr. 2.3 ir 2.4 skirsnius, <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/13405/attachments/1/translations/en/renditions/native>).

17

Vadovas parengtas praėjus 7 mėnesiams nuo Paslaugų direktyvos priėmimo ir likus 29 mėnesiams iki perkėlimo termino. Prieš paskelbiant šį vadovą, vyko išsamios konsultacijos ir svarstymai su valstybėmis narėmis, todėl jo turinys valstybėms narėms buvo iš anksto gerai žinomas. Vadovo paskelbimas tinkamai nepasikonsultavus būtų buvusi daug didesnė problema nei nedidelis vėlavimas jį paskelbti.

28

Komisija mano, kad, siekiant gerinti plataus užmojo Paslaugų direktyvos įgyvendinimą, reikėtų imtis daugiau veiksmų. 2015 m. Komisijos tarnybos dėl 2012 m. vertinimo ėmėsi tolesnių veiksmų, kuriais buvo nagrinėjama 2012–2014 m. padaryta pažanga. Nustatyta, kad dėl šiuo laikotarpiu taikytų priemonių ES BVP papildomai padidės tik 0,1 proc. (iš galimo 1,8 proc. BVP, nurodyto 2012 m. tyrimo dokumente).

Komisija mano, kad siekiant toliau mažinti teisinės formos apribojimus, reikėtų imtis papildomų priemonių, kaip matyti, pvz., iš konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų vykdant Europos semestrą ir neseniai vykdytų Komisijos veiksmų, kuriais šie apribojimai mažinami keliose valstybėse narėse.

29

Komisija savo prioritetus nustatė 2012 m. Komunikate dėl Paslaugų direktyvos įgyvendinimo². Savo komunikate Komisija paaiškina daug dėmesio skirianti vykdymo užtikrinimui, bet tai nėra vienintelė jos veiksmų sritis. Komisija taip pat nustatė prioritetinius sektorius ir artimiausių metų veiksmus, įskaitant Mažmeninės prekybos veiksmų planą, Profesinių kvalifikacijų direktyvos reformą, taip pat teisinės formos ir akcijų valdymo kolegialią peržiūrą. Šiam veiksmų rinkiniui pritarė Europos Vadovų Taryba savo 2013 m. spalio 23 d. išvadose. Kaip pabrėžė Europos Vadovų Taryba, valstybėms narėms tenka svarbus vaidmuo įgyvendinant Paslaugų direktyvą.

2012 m. vasarą Komisija susisiekė su valstybėmis narėmis siekdama išsiaiškinti, kaip jos ketina šalinti akivaizdžius pažeidimus (visiško netoleravimo atvejai).

36

Atliekant veiksmingumo patikrinimus, nebuvo siekta nustatyti su Paslaugų direktyva nesuderinamų kliūčių. Atsižvelgiant į veiksmingumo patikrinimus, 2013 m. buvo iš dalies pakeista Profesinių kvalifikacijų direktyva (žr. pradinio pasiūlymo COM(2011) 883 *final* 4.11 skirsnį ir 2011 m. Komisijos komunikato COM(2011) 20 4.2 skirsnį), o 2015 m. sutarta dėl iš dalies pakeistos Kelionių paketų direktyvos (žr. pradinio Komisijos pasiūlymo COM(2013) 512 1.4 skirsnį).

37

2012 m. paskelbtas išsamus valstybių narių nuo Paslaugų direktyvos taikymo pradžios iki 2011 m. pabaigos įgyvendintų reformų ir galimo jų ekonominio poveikio vertinimas.

Tyrimo dokumente (http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/pdf/ecp_456_en.pdf) išsamiai paaiškinti atliekant vertinimą naudoti ekonominiai duomenys ir jų šaltiniai (žr. p. 19–20 ir 67–68). Kai kurių vienos arba kelių valstybių narių duomenų galėjo trūkti arba neturėta. Vis dėlto su šia problema labai dažnai susiduriama atliekant bet kokią ekonominį tyrimą arba ekonometrinę analizę.

38

Žr. Komisijos atsakymą į 15 dalies pastabas.

² http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/services-directive/implementation/evaluation/index_en.htm

39

Taip pat žr. Komisijos atsakymus į 37 ir 38 dalių pastabas.

40

Žr. Komisijos atsakymus į 37–39 dalių pastabas.

Bendras atsakymas į 41 ir 42 dalių pastabas

Komisija pradėjo įgyvendinti iniciatyvą, siekdama užtikrinti, kad Eurostato skelbiami nacionalinių sąskaitų duomenys būtų išsamesni ir teikiami laiku. Vis dėlto esama ir kelių kitų tipų paslaugų sektorių statistinių duomenų (įskaitant, pvz., Eurostato verslo struktūros statistinius duomenis), kuriais remiantis galima išsamiai analizuoti paslaugų rinkas.

43

Dėl informavimo paslaugų arba bendradarbiavimo mechanizmų pažymėtina, kad Paslaugų direktyvoje nurodyti tik kontaktiniai centrai. Dėl IMI sistemos taikymo pažymėtina, kad paslaugų srities sistemoje yra užsiregistravusios daugiau kaip 6 000 kompetentingų institucijų. Valdžios institucijos informacija keičiasi dar labai nedaug, nes valstybės narės nepakankamai įvertina sistemos galimybes (taip pat dėl nepakankamo informuotumo apie Paslaugų direktyva grindžiamas teisinės prievolės, pirmiausia – vietos lygmeniu).

Europos vartotojų centrų tinklas sukurtas ne Paslaugų direktyvos tikslais. Jis atsako už plataus masto veiklą. Vienas iš pagrindinių jų tikslų – užtikrinti vartotojų teises tarpvalstybiniu mastu. Vartotojų teises pagal Paslaugų direktyvą, kiek gali atsižvelgdami į turimus išteklius, užtikrina ir Europos vartotojų centrai.

46

Kontaktinių centrų steigimas ir tinkamo jų veikimo užtikrinimas – valstybių narių atsakomybė. Komisija teikė paramą per visą šį procesą. Paramą teikė dvi ekspertų grupės:

- EUGO – platforma, kurioje galima keistis geriausia patirtimi ir rengti lyginamąją analizę, siekiant valstybėms narėms teikti grįžtamąją informaciją apie jų veiklos rezultatus ir būtinus patobulinimus (rengiama kas metus, atliekant lyginamuosius tyrimus arba naudotojų apklausas),
- Elektroninių procedūrų ekspertų grupė įsteigta, siekiant aptarti klausimus, susijusius su elektroninių procedūrų sąveikumu ir specialiomis priemonėmis, kurias Komisija teikia, kad būtų lengviau vykdyti prievolės pagal Paslaugų direktyvos 8 straipsnį. Šis techninis pogrupis nebeegzistuoja. Dabar su atitinkamomis elektroninėmis procedūromis susiję klausimai sprendžiami pagal Reglamentą Nr. 910/2014 dėl elektroninės atpažinties ir elektroninių operacijų patikimumo užtikrinimo paslaugų vidaus rinkoje (eIDAS reglamentą).

47

Bendrosios rinkos rezultatų suvestinėje galima kasmet skelbti duomenis apie kontaktinių centrų veiklos rezultatus. Jie buvo skelbiami remiantis Audito Rūmų nurodytais išorės tyrimais, taip pat Komisijos kartu su valstybėmis narėmis rengtomis naudotojų apklausomis. Naudotojų apklausos kartu su valstybėmis narėmis atliktos 2011, 2013 ir 2015 m. 2013 m. Komisija į apklausas įtraukė ir įmones (per Europos įmonių tinklą, Europos prekybos ir pramonės rūmų asociaciją (*Eurochambers*) ir Europos verslo konfederaciją). 2015 m. ši veikla nebetęsta, nes įmonių apklausas, vykdydamas tyrimą, atliko išorės rangovas.

51

Komisija toliau remis valstybes nares, teikdama gaires ir skelbdama geriausia patirtimi grindžiamas rekomendacijas.

52

Atsižvelgdama į neseniai atliktą kontaktinių centrų tyrimą, Komisija nusprendė pradėti 10 „EU Pilot“ tyrimų dėl 10 valstybių narių. Šiuo metu (2015 m. gruodžio mėn.) tyrimai vykdomi.

54

EUGO tinklas sukurtas siekiant koordinuoti kontaktinius centrus (VBKC) valdančių valdžios institucijų veiksmus, padedant didinti verslininkų ir įmonių informuotumą apie tai, kaip gauti išsamios informacijos apie užsieniame verslu užsienyje ir kaip tvarkyti administracinius formalumus, susijusius su įmonės steigimu arba tarpvalstybinio paslaugų teikimu.

55

Komisija stengėsi gerinti prieigą prie VBKC, pvz., gerindama svetainėje „Jūsų Europa. Verslas“ teikiamas nuorodas. Pagal programą COSME ji pasiūlė finansuoti VBKC tarpvalstybinio informuotumo didinimo projektus, daugiausia dėmesio skirdama veiklai internete.

60

Per IMI siunčiamų pranešimų, pirmiausia pagal Paslaugų direktyvą reikalaujamo nacionalinių taisyklių proporcingumo vertinimo aiškumas ir kokybė priklauso nuo pranešančiosios valstybės narės. Kad pranešimus būtų lengviau vertinti, Komisija IMI sistemoje visoms valstybėms narėms teikia vertimus į anglų kalbą.

Pažymėtina, kad pagal Paslaugų direktyvą neprivaloma pranešti apie priemonių projektus, todėl priemonės, apie kurias pranešama, dažniausiai jau yra patvirtintos. Tokiomis aplinkybėmis šioms priemonėms Komisija gali taikyti tik pažeidimo procedūrą, nors jos veiksmai būtų efektyvesni projekto etape. Įgyvendindama bendrosios rinkos strategiją, Komisija pranešė apie šioms problemoms spręsti skirtą teisėkūros iniciatyvą.

61

Komisija žino kelis reikalavimus, apie kuriuos valstybės narės turėjo pranešti, bet nepranešė. Kitaip nei pagal Skaidrumo direktyvą (buvusioji 98/34/EB, dabar – 2015/1535/ES) sukurtą ir ESTT praktika (byla C-194/94, *CIA Security*) papildytą sistemą, pagal kurią, jei pranešimas nepateiktas, nacionalinės priemonės yra netaikomos, Paslaugų direktyvoje tokių sankcijų nenumatyta. Komisija svarsto galimybę, imdamasi teisėkūros veiksmų pagal bendrosios rinkos strategiją, įtraukti nuostatą, pagal kurią dėl nepranešimo reikalavimas taptų niekiniu, – tai turėtų paskatinti valstybes nares pranešti.

62

Nors ir pagal Paslaugų direktyvą, ir pagal Skaidrumo direktyvą nustatyta prievolė pranešti apie naujus reikalavimus, Paslaugų direktyvoje nenustatyta prievolė informuoti apie priemonių projektus ir į ją neįtrauktas sustabdymo laikotarpis, todėl smarkiai apribojama Komisijos galimybė imtis veiksmų. Iš duomenų matyti, kad didžiąją daugumą priemonių, apie kurias pranešta, valstybės narės jau buvo patvirtinusios. Be to, pagal Paslaugų direktyvą teikiami pranešimai nėra skaidrūs suinteresuotiesiems subjektams ir verslo bendruomenei apskritai, todėl jie neturi galimybės reaguoti į priemonės projektą. Siekdama gerinti paslaugoms taikomą pranešimų procedūrą, Komisija svarsto kelias teisėkūros galimybes, įskaitant tokius aspektus kaip sustabdymo laikotarpis ir leidimas suinteresuotiesiems subjektams susipažinti su pranešimais, siekiant užtikrinti didesnę skaidrumą. Šio skaidrumo užtikrinimo priemonė gali būti laikomas informacijos teikimas viešoje interneto svetainėje.

66

Kai kuriuose Europos vartotojų centruose (EVC) veikia Paslaugų direktyvos kontaktiniai centrai, bet šių kontaktinių centrų veikla yra atskirta nuo EVC – struktūrų, kurias Europos Komisija ir valstybės narės bendrai finansuoja, siekdamas padėti vartotojams spręsti savo tarpvalstybinio pirkimo klausimus, – veiklos.

67

Siekiant užtikrinti, kad vartotojai būtų geriau informuoti, ES lygmeniu paskelbta brošiūrų, be kita ko – *Paslaugų pirkimas visoje Europos Sąjungoje*³, kuriose vartotojams aiškiai nurodytos jų teisės. Vis dėlto, siekiant atsižvelgti į konkrečius piliečių komunikavimo poreikius įvairiose valstybėse narėse, daugiausia informuotumo didinimo pastangų turėtų būti dedama nacionaliniu lygmeniu.

222 su 20 straipsniu susiję skundai, apie kuriuos pranešė EVC, sudaro tik dalį visų vartotojų skundų, nes ne visi šie skundai teikiami Europos vartotojų centrams – jie gali būti teikiami nacionalinėms valdžios institucijoms, vartotojų asociacijoms arba Komisijai (pvz., apie 1 000 skundų pateikta *Jūsų Europos patarėjui* per tarnybą *Direct*).

75

Komisijos 2012 m. gairėmis nebuvo veiksmingai suteikta teisinio tikrumo prekybininkams ir vartotojams ir paaiškintos 20 straipsnio 2 dalies nuostatos. Todėl būtini tolesni veiksmai, kad šių principų būtų laikomasi ir kad būtų parengtos konkrečios kovos su diskriminacija dėl rinkos dalyvių pilietybės arba gyvenamosios vietos taisyklės. Bendrosios rinkos strategijos dokumente Komisija pranešė, kad imsis teisėkūros priemonių, siekdama kovoti su nepagrįstu skirtingu vartotojų vertinimu dėl gyvenamosios vietos arba pilietybės, suteikiant prieigą, nustatant kainas arba kitas pardavimo sąlygas. Šiuo tikslu reikia nustatyti ir drausti konkrečias diskriminacijos dėl gyvenamosios vietos formas, nepagrįstas objektyviais ir patikrinamais veiksniais.

76

Žvalgymai atliekami pagal Reglamento dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje Nr. 2004/2006 (BVAS) 9 straipsnį; prie šio reglamento pridėtas priedas, kuriame išvardyti susiję materialinės teisės aktai. Paslaugų direktyva šiuo metu į šį priedą neįtraukta, todėl negalima atlikti žvalgymų, siekiant patikrinti verslo atitiktį su vartotojais susijusioms šios direktyvos nuostatomis (t. y. 20 straipsniui). Įgyvendinant bendrosios rinkos strategiją, 20 straipsnį siekiama įtraukti į BVAS reglamento priedą. Taigi jam būtų taikomos visos reglamento nuostatos: ne tik žvalgymų nuostatos (9 straipsnis), bet ir bendrosios nuostatos, pvz., savitarpio pagalbos prašymai (6, 7, 8 straipsniai).

3 <http://bookshop.europa.eu/lt/buying-services-everywhere-in-the-eu-pbKM0414646/?CatalogCategoryID=X0gKABstUGQAAAEjwZAY4e5L>

77

Išorės vertinimo dokumente iš tikrųjų reikalaujama išplėsti žvalgymus, nes tai veiksminga vykdymo užtikrinimo priemonė. Į tai atsižvelgiama atliekant BVAS reglamento peržiūrą kaip į vieną iš priemonių, kurios bus pasiūlytos siekiant didinti koordinuotų veiksmų, pvz., žvalgymų, efektyvumą (pagal reglamento 9 straipsnį). Išorės vertinimo dokumente nurodytas aiškus skirtumas tarp dabartinės BVAS sistemos ir to, ko reikia siekiant sustiprinti bendradarbiavimo mechanizmus *per se* ir reglamento priedo taikymo sritį. Kadangi į BVAS reglamentą Paslaugų direktyvos nuostatų šiuo metu neįtraukta, konkrečios rekomendacijos dėl su Paslaugų direktyva susijusių žvalgymų nepateikta.

Kalbant apie priedo taikymo sritį pažymėtina, kad išorės vertinimo dokumente dėl Audito Rūmų nurodytų iš išorės vertinimo ataskaitos nukopijuotų priežasčių nerekomenduojama atsižvelgti į visą Paslaugų direktyvą. Vis dėlto, rengiant BVAS reglamento peržiūrą, atsižvelgta į išorės vertinimą dėl svarbaus tarpvalstybinio šios direktyvos aspekto, todėl Komisija ketina siūlyti įtraukti tik 20 straipsnį (kaip paaiškinta Komisijos atsakyme į 76 dalies pastabas).

82

Su Paslaugų direktyva susiję įgyvendinimo klausimai labai dažnai yra struktūrinės problemos, susijusios ne su neteisėtais administraciniais veiksmais, bet su reguliavimu. Taigi pagal bendrosios rinkos strategiją numatyta stiprinti SOLVIT tinklą, kad būtų galima spręsti daugiau struktūrinių problemų ir tokias problemas, kurios nebūtinai yra tarpvalstybinės.

83

Komisija padeda SOLVIT veikti ir jį remia:

- a) kartu su nacionaliniais SOLVIT centrais reguliariai organizuojama mokymus ir tinklui skirtus renginius;
- b) bendradarbiaudama su nacionaliniais SOLVIT centrais rengiant ir atnaujinant SOLVIT problemų sprendimo vadovą;
- c) SOLVIT centrams paprašius, teikdama pagalbą sprendžiant problemas. Sudėtingų problemų atveju tokia pagalba gali būti teikiama kaip neoficialios teisinės konsultacijos;
- d) valdydama ir prižiūrėdama SOLVIT duomenų bazę ir viešąją sąsają, organizuojama specialius mokymus ir teikdama medžiagą, kad SOLVIT centrams būtų lengviau šia baze naudotis;
- e) stebėdama SOLVIT centrų darbo kokybę ir veiklos rezultatus ir jų sprendžiamas problemas;
- f) užtikrindama gerą skundų sprendimo ir SOLVIT ryšį;
- g) informuodama SOLVIT centrus jų prašymu apie tolesnį Komisijos atliekamą neišspręstų problemų sprendimą, jei skundas buvo pateiktas Komisijai.

89

„EU Pilot“ – tai pirmiausia priemonė, kuria siekiama užtikrinti valstybių narių atitiktį ir išvengti pažeidimo procedūros. Šiuo tikslu reikia atlikti išsamią analizę ir nuolat vykdyti dialogą.

90

Nuo pirmojo skundo užregistravimo praeina 16,6 mėnesių. Todėl vidutinė „EU Pilot“ bylos nagrinėjimo trukmė – 11 mėnesių.

4 langelis. „EU Pilot“ procedūros vėlavimų pavyzdžiai

2012 m. lapkričio mėn. Komisija pradėjo „EU Pilot“ procedūrą, o 2013 m. spalio mėn. išsiuntė oficialų pranešimą (pirmasis pažeidimo procedūros etapas). Taigi, „EU Pilot“ etapas truko tik 11 mėnesių.

Trečioji byla buvo pradėta 2012 m. kovo mėn., o užbaigta – 2013 m. gegužės mėn., kad ją būtų galima toliau nagrinėti pagal pažeidimo procedūrą. Užbaigti „EU Pilot“ procedūrą šiek tiek vėluojama dėl 2013 m. vasario mėn. Komisijos prašymo pateikti papildomos informacijos.

93

„EU Pilot“ – sistema, kurią taikydamos Komisija ir valstybės narės anksti apsversto galimus ES teisės pažeidimus. „EU Pilot“ – neformalus, bet struktūrizuotas Komisijos ir pavienės susijusios valstybės narės dialogo etapas, per kurį siekiama skubiai rasti sprendimą, siekiant išvengti formalių pažeidimo procedūrų. Jei per šį dvišalį dialogą pasiekiamas patenkinamas rezultatas, „EU Pilot“ byla užbaigiama. Tačiau jei nustatomas galimas ES teisės pažeidimas, bet sprendimo šiame ankstyvame etape rasti nepavyksta, Komisija gali pradėti pažeidimo procedūrą (išsiųsdama valstybei narei oficialų pranešimą). Šis dialogas vykdomas laikantis konfidencialumo principo. Komisija neatskleidžia, ar „EU Pilot“ procedūra konkrečiu klausimu vykdoma arba buvo vykdyta konkrečios valstybės narės atžvilgiu. Geriausia Sąjungos teisės taikymo, įskaitant sistemos „EU Pilot“ veikimą, patirtimi Komisija su valstybėmis narėmis keičiasi specialiuose forumuose. Komisija skelbia informaciją apie pažeidimo bylas, t. y. jei Komisija, išsiųsdama oficialų pranešimą, yra pradėjusi formalią ES teisės pažeidimo procedūrą. Kai pradėdama pažeidimo procedūrą ir išsiunčiamas oficialus pranešimas, Komisija paskelbia bylos pavadinimą ir numerį (http://ec.europa.eu/atwork/applying-eu-law/infringements-proceedings/infringement_decisions/?lang_code=lt). Tai taikoma ir pagrįstos nuomonės etapui, per kurį taip pat skelbiamas pranešimas spaudai. Perdavimo Teisingumo Teismui etape Komisija skelbia išsamesnį pranešimą spaudai. Apibendrintą informaciją apie „EU Pilot“ Komisija skelbia ES teisės taikymo stebėjimo politikos metinėje ataskaitoje (COM(2015) 329). Jei Komisija skelbtų konkrečią informaciją apie „EU Pilot“ bylą, ji pažeistų konfidencialumo įsipareigojimus, kurių ji turi laikytis valstybių narių atžvilgiu, imdamasi veiksmų iki pažeidimo procedūros (dėl to galėtų sumažėti nacionalinių valdžios institucijų pasitikėjimas šioje ir kitose bylose). Tai, kad Komisija užtikrina vykdomų „EU Pilot“ tyrimų konfidencialumą, yra patvirtinęs ESTT (Sprendimas *Petrie* (byla T-191/99), Sprendimas *Spirlea* (byla T 306/12), *ClientEarth prieš Komisiją*, bylos T-424/14 ir T-425/14).

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad dabartine jos informacijos sklaidos politika užtikrinama tinkama būtinybės propaguoti geriausią ES teisės taikymo praktiką ir Komisijos santykių su valstybėmis narėmis konfidencialumo pusiausvyrą. Komisija yra įsipareigojusi apsvastyti, kaip būtų galima geriausiai skleisti apibendrintą informaciją apie „EU Pilot“.

97

Pirmąjį 2015 m. pusmetį Komisija pradėjo kelias pažeidimo bylas, kuriose reikėjo įvertinti nacionalinės priemonės proporcingumą. Pavyzdžiui, Komisija pradėjo 8 pažeidimo bylas dėl teisinės formos ir akcijų valdymo arba tarifų (tai Paslaugų direktyvos 15 straipsnyje nurodyti sąlyginiai įsipareigojimai). Kelios bylos taip pat pradėtos remiantis kiekybiniais arba teritoriniais apribojimais (Paslaugų direktyvos 15 straipsnis) ir 20 straipsnio 2 dalimi (nediskriminavimas paslaugos gavimo atžvilgiu). Antrąjį 2015 m. pusmetį pradėta 10 „EU Pilot“ procedūrų dėl neatitikties Paslaugų direktyvos 8 straipsniui dėl kontaktinių centrų, kurių proporcingumą taip pat reikia įvertinti. Patraukusi valstybę narę į Teisingumo Teismą, Komisija turi pateikti reikiamus įrodymus, kad pažeista ES teisė ir kad, prieš imantis bet kokių teisminių veiksmų, ji suteikė valstybėms narėms galimybę pateikti argumentus. Jei Komisija tokių įrodymų nepateikia, Teisingumo Teismas turi teisę priimti Komisijai nepalankų sprendimą, paskelbdamas bylą nepriimtina arba nepagrįsta.

98

Visiško netoleravimo politika buvo parengta iš karto po to, kai buvo atliktas tarpusavio vertinimas, kaip politika, skirta besąlyginiam įsipareigojimams, t. y. įsipareigojimams, kuriems neturi įtakos proporcingumo analizė. Paslaugų direktyvos įgyvendinimo pradžioje šiuos įsipareigojimus Komisija laikė prioritetiniais. Vis dėlto, kaip nurodyta Komisijos atsakyme į 97 dalies pastabas, vėliau Komisija pradėjo pažeidimo bylas dėl nepagrįstų reikalavimų.

99

Komisija yra pradėjusi daug daugiau bylų nei devynios nacionalinės teisės aktų neatitikties bylos ir pradėjo devynias visiško netoleravimo politika grindžiamas pažeidimo bylas, taigi dėl tam tikrų į Paslaugų direktyvą įtrauktų priemonių, kurias Komisija gali nustatyti kaip besąlyginius įsipareigojimus, – valstybių narių pažeidimo bylų dėl neatitikties nacionalinės teisės aktams neturėtų būti. Todėl visiško netoleravimo politikos laikomasi, jei dėl valstybių narių nepradėta pažeidimo procedūrų. Nors buvo pradėtos 9 pažeidimo bylos, Komisija pradėjo apie 40 tyrimų. Todėl 9 pažeidimo bylas galima laikyti geru rezultatu, nes kitos bylos išnagrinėtos ankstesniuose tyrimo etapuose. Būtina atsižvelgti į tai, kad Komisija visiško netoleravimo bylas grindė ataskaita apie nacionalines kliūtis, grindžiama 2012 m. įgyvendinimo aktų rinkiniu. Patikrinusi šią ataskaitą, Komisija nustatė besąlyginių įsipareigojimų, kurių valstybės narės buvo neįvykdžiusios. Šios veiklos rezultatas – 40 pradėtų tyrimų.

100

Komisija patvirtina, kad 18 mėnesių trukmė buvo tikslinė pažeidimo bylų nagrinėjimo trukmė ir kad su Paslaugų direktyva susijusios bylos vidutiniškai buvo nagrinėjamos 19,6 mėnesio. Kai kurios iš šių bylų susijusios su labai opiais politiniais klausimais. Su Paslaugų direktyva susijusių bylų trukmė trumpesnė už vidutinę su kitomis vidaus rinkos direktyvomis susijusių bylų nagrinėjimo trukmę.

101

Kaip paaiškinta Komisijos atsakyme į 99 dalies pastabas, vadinamosios neatitikties bylos yra Komisijos savo iniciatyva pradėtos visiško netoleravimo bylos.

104

Su Paslaugų direktyva susijusių pažeidimo bylų nagrinėjimo trukmė trumpesnė už vidurkį. Be to, Komisija mano, kad teisės aktai valstybėse narėse keičiami ne tik dėl to, kad buvo pradėtos pažeidimo procedūros. Nuo to, kai buvo pradėta taikyti sistema „EU Pilot“, daugelis atvejų išspręsta dar nepradėjus pažeidimo procedūrų. Sistemos „EU Pilot“ sėkme galima paaiškinti sumažėjusį pažeidimo procedūrų ir vėliau Teisingumo Teismui perduodamų bylų skaičių. Kalbant apie esamus dokumentus pažymėtina, kad dėl pažeidimo bylų priimti Komisijos sprendimai viešai skelbiami Komisijos svetainėje. Be to, Komisijos ES teisės taikymo stebėjimo politikos metinėje ataskaitoje pateikiama išsami per praėjusius metus Komisijos vykdytų pažeidimo procedūrų apžvalga. Teisingumo Teismas pripažino, kad reikėtų išsaugoti Komisijos ir susijusios valstybės narės tarpusavio pasitikėjimą vykdant šias procedūras. Šios politikos taip pat laikomasi prašymų susipažinti su dokumentais (žr. Galimybės susipažinti su dokumentais reglamento Nr. 1049/2001 4 straipsnio 2 dalį) srityje. Vis dėlto, jei tyrimas baigiamas ir tiek, kiek jis nėra susijęs su kitu vykdomu tyrimu, Komisija, remdamasi šia teismo praktika, nebetaiko šios bendrosios prielaidos ir nagrinėja kiekvieną prašymą, siekdama pagal Reglamentą (EB) Nr. 1049/2001 suteikti kuo platesnę galimybę.

6 langelis. Teisingumo Teismui perduota pažeidimo byla

Kaip nurodyta ES teisės taikymo stebėjimo politikos metinėje ataskaitoje (2014)⁴, bendrąjį pažeidimo procedūrų skaičiaus sumažėjimą galima sieti su tuo, kad nuo 2010 m. gerokai padaugėjo prejudicinių sprendimų pagal SESV 267 straipsnį. Nacionalinių įstatymų atitiktis ES teisės aktams klausimus Teisingumo Teismas nuo 2010 m. aptarė maždaug pusėje savo sprendimų pagal SESV 267 straipsnį ir daugelyje bylų nustatė neatitiktį. Nors prejudiciniai sprendimai skiriasi nuo pažeidimo sprendimų, Komisija turi papildomą galimybę sistemingiau užtikrinti, kad su nacionalinės teisės aktais arba jų taikymu susiję Sąjungos teisės pažeidimai būtų ištaisyti.

Generalinis advokatas pateikė savo nuomonę 2015 m. rugsėjo mėn.

107

Į Paslaugų direktyvos taikymo sritį patenkanti vykdymo užtikrinimo strategija grindžiama įvairiomis priemonėmis: pažeidimais, įmonių socialine atsakomybe (ISA) ir dialogu su valstybėmis narėmis. Komisijos vykdomais veiksmais turi būti atsižvelgiama į įvairias priemones. Nuo 2007 m. Komisija nustato savo prioritetus vykdymo užtikrinimo veiksmais; Komisija savo prioritetus nustatė 2012 m. komunikate. Žinoma, šie prioritetai įgyvendinti atsižvelgiant į Komisijos, kaip Sutarties sergėtojos, įsipareigojimą. Išsamesnė prioritetais grindžiama politika bus plėtojama įgyvendinant bendrosios rinkos strategiją.

108

Pagal Semestrą teikiamos KŠSR susijusios su problemomis ir klausimais, kuriuos tarpusavyje buvo analizavusios ir aptarusios valstybės narės ir Komisija ir kurie taip pat buvo analizuoti ir aptarti Tarybos lygmeniu. Taigi didėja politinė atsakomybė. Pažeidimo procedūros taip pat gali turėti politinį poveikį.

110

Žr. Komisijos atsakymą į 108 dalies pastabas.

4 COM(2015) 329 final.

Išvados ir rekomendacijos

111

Prireikus Komisija pradeda teismo procedūras. Komisija nustatė savo prioritetinius sektorius ir ėmėsi juose veiksmų.

Didelė direktyvos dalis grindžiama proporcingumo vertinimu, kurį turi atlikti valstybės narės, atskirai įvertindamos kiekvieną atvejį, o Komisija turi į tai atsižvelgti. (Pavyzdžiui, 15 ir 39 straipsniai, kuriuose reikalaujama, kad valstybės narės įvertintų tam tikrus reikalavimus.) Tačiau dėl veiksmų sprendžiama remiantis ne pasitikėjimo lygiu, bet teisiniu pagrindu. Teisminės procedūros trukmė niekada nebuvo veiksnys, dėl kurio būtų buvusios nepradėtos pažeidimo bylos. Dėl besąlyginių direktyvoje nurodytų įsipareigojimų Komisija veikė sparčiai, o jos savo iniciatyva pradėtų tyrimų skaičius buvo labai nuoseklus. 30 bylų iš vidutiniškai 80 „EU Pilots“ bylų per metus Komisija pradeda savo iniciatyva.

112

Vadovas parengtas praėjus 7 mėnesiams nuo Paslaugų direktyvos priėmimo ir likus 29 mėnesiams iki perkėlimo termino. Prieš paskelbiant šį vadovą, vyko išsamios konsultacijos ir svarstymai su valstybėmis narėmis, todėl jo turinys valstybėms narėms buvo iš anksto gerai žinomas. Vadovo paskelbimas tinkamai nepasikonsultavus būtų buvusi daug didesnė problema nei nedidelis vėlavimas jį paskelbti.

1 rekomendacija

Komisija priima šią rekomendaciją. 2015 m. gegužės 19 d. priimtame geresnio reglamentavimo aktų rinkinyje nustatyta bendroji paprastinimo ir ES teisės aktų efektyvumo didinimo sistema. Komisija padeda valstybėms narėms įgyvendinti Sąjungos teisės aktus, naudodamasi išsamiau atitikties užtikrinimo propagavimo priemonių rinkiniu (svarbiausioms teisėkūros iniciatyvoms skirtais įgyvendinimo planais, tinklais, ekspertų komitetų posėdžiais ir gairėmis). Komisija mano, kad, rengiant gaires, neturėtų būti trikdomas politinis procesas, per kurį Europos Parlamentas ir Taryba susitaria dėl naujo teisės akto.

113

Komisija savo prioritetus nustatė 2012 m. Komunikate dėl Paslaugų direktyvos įgyvendinimo⁵. Savo komunikate Komisija paaiškina daug dėmesio skirianti vykdymo užtikrinimui, bet tai nėra vienintelė jos veiksmų sritis. Komisija taip pat nustatė prioritetinius sektorius ir artimiausių metų veiksmus, įskaitant Mažmeninės prekybos veiksmų planą, Profesinių kvalifikacijų direktyvos reformą, taip pat teisinės formos ir akcijų valdymo kolegialią peržiūrą. Šiam veiksmų rinkiniui pritarė Europos Vadovų Taryba savo 2013 m. spalio 23 d. išvadose. Kaip pabrėžė Europos Vadovų Taryba, valstybėms narėms taip pat tenka vaidmuo įgyvendinant Paslaugų direktyvą.

Atliekant veiksmingumo patikrinimus, nebuvo siekta nustatyti su Paslaugų direktyva nesuderinamų kliūčių. Vietoj to daugiausia dėmesio skirta galimam įvairių ES teisės aktų tarpusavio nenuoseklumui, siekiant jo išvengti. Atsižvelgiant į veiksmingumo patikrinimus, 2013 m. buvo iš dalies pakeista Profesinių kvalifikacijų direktyva (žr. pradinio pasiūlymo COM(2011) 883 *final* 4.11 skirsnį ir 2011 m. Komisijos komunikato COM(2011) 20 4.2 skirsnį), o 2015 m. sutarta dėl iš dalies pakeistos Kelionių paketų direktyvos (žr. pradinio Komisijos pasiūlymo COM(2013) 512 1.4 skirsnį).

⁵ http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/services-directive/implementation/evaluation/index_en.htm

2 rekomendacija

Komisija priima šią rekomendaciją. Komisija savo prioritetus nustatė 2012 m. komunikate ir jo laikėsi. Savo 2012 m. birželio mėn. komunikate ji ragino valstybes nares paslaugų srityje įgyvendinti platesnio masto nacionalines reformas. Šį raginimą ji papildė paskelbdama konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas pagal Europos semestrą.

114

2012 m. tyrimas (http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/economic_paper/2012/pdf/ecp_456_en.pdf) buvo grindžiamas du kartus – prieš pradėdant taikyti direktyvą ir pradėjus ją taikyti (2011 m. pabaigoje) – atliktu kliūčių paslaugų sektoriuose vertinimu. Todėl šis apskaičiuotas poveikis buvo grindžiamas ne teoriniais *ex ante* įverčiais, bet iš tikrųjų vykdytomis nacionalinėmis reformomis. Elastingumas, apskaičiuotas siekiant įvertinti ekonominį kliūčių šalinimo poveikį, buvo grindžiamas tuo metu turėtų įvairių šalių ekonominių duomenų lyginimu. Vis dėlto tai nereiškia, kad šis elastingumas nėra tikslus arba patikimas.

Siekdama atsižvelgti į 2012 ir 2014 m. nacionalines reformas, Komisija šį tyrimą atnaujino (jo dokumentas pateiktas adresu <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/13327/attachments/1/translations/en/renditions/native>). Be to, neseniai atlikti išsamesni ir likusių kliūčių bei jų šalinimo prioritetiniuose verslo paslaugų ir mažmeninės prekybos sektoriuose ekonominių galimybių vertinimai. Jų rezultatai paskelbti Komisijos tarnybų darbiname dokumente dėl bendrosios rinkos strategijos (žr. 2.3 ir 2.4 skirsnius, <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/13405/attachments/1/translations/en/renditions/native>).

3 rekomendacija

Komisija priima šią rekomendaciją. Siekdama užtikrinti Komisijos veiksmų veiksmingumą, ji 2015 m. gegužės 19 d. priėmė Geresnio reglamentavimo aktų rinkinį. Į geresnio reglamentavimo aktų rinkinį taip pat įtrauktos gairės, kaip atlikti poveikio vertinimus, siekiant išsiaiškinti galimus ekonominius, socialinius ir su aplinka susijusius pasiūlytų veiksmų galimybių padarinius. Komisija laikosi šių gairių.

115

Komisija toliau remis valstybes nares, teikdama gaires ir skelbdama geriausia patirtimi grindžiamas rekomendacijas.

116

Komisija stengėsi gerinti prieigą prie kontaktinių centrų (VBKC), pvz., per portalą *Jūsų Europa. Verslas*. Pagal programą COSME ji pasiūlė finansuoti VBKC tarpvalstybinio informuotumo didinimo projektus, daugiausia dėmesio skirdama veiklai internete.

4 rekomendacija

Komisija priima šią rekomendaciją. Nors ši rekomendacija skirta valstybėms narėms, Komisija jas toliau remis, teikdama gaires ir skelbdama geriausia patirtimi grindžiamas rekomendacijas.

117

Per IMI siunčiamų pranešimų, pirmiausia pagal Paslaugų direktyvą reikalaujamo nacionalinių taisyklių proporcingumo vertinimo, aiškumas ir kokybė priklauso nuo pranešančiosios valstybės narės. Kad pranešimus būtų lengviau vertinti, Komisija IMI sistemoje visoms valstybėms narėms teikia vertimus į anglų kalbą.

Komisijos tarnybos vertina visus valstybių narių į IMI sistemą pateiktus pranešimus. Jei, atliekant nacionalinių reikalavimų vertinimą, kyla klausimų dėl suderinamumo su Paslaugų direktyva, Komisijos tarnybos per IMI siunčia pastabas susijusiai valstybei narei.

Pažymėtina, kad pagal Paslaugų direktyvą neprivaloma pranešti apie priemonių projektus, todėl priemonės, apie kurias pranešama, dažniausiai jau yra patvirtintos. Tokiomis aplinkybėmis šioms priemonėms Komisija gali taikyti tik pažeidimo procedūrą, nors jos veiksmai būtų efektyvesni projekto etape.

5 rekomendacija

Komisija priima šią rekomendaciją.

118

Šiuo metu Komisija neturi priemonių, kuriomis būtų galima gerinti Reglamento dėl bendradarbiavimo vartotojų apsaugos srityje taikymą. Šis reglamentas turi būti oficialiai iš dalies pakeičiamas, kad jį būtų galima taikyti siekiant užtikrinti Paslaugų direktyvos 20 straipsnio vykdymą.

6 rekomendacija

Komisija priima šią rekomendaciją.

119

„EU Pilot“ – sistema, kurią taikydamos Komisija ir valstybės narės aptaria galimus ES teisės pažeidimus, susijusius su netinkamu ES teisyno perkėlimu arba taikymu. „EU Pilot“ byla užbaigiama, jei per svarstymus su valstybe nare pasiekiamas patenkinamas rezultatas, arba, jei Komisija padaro išvadą, kad valstybė narė pažeidžia ES teisę, dėl šios bylos gali būti pradedama pažeidimo procedūra (išsiunčiant valstybei narei oficialų pranešimą). „EU Pilot“ nėra priemonė, kuria būtų teikiamos taisomosios priemonės konkrečiais atvejais, – ja sprendžiami bendrieji Sąjungos teisės taikymo klausimai.

7 rekomendacija

Komisija priima pirmą šios rekomendacijos dalį. Komisija yra įsipareigojusi užtikrinti, kad tariami ES teisės pažeidimai taikant sistemą „EU Pilot“ būtų ištiriami kuo greičiau. Dėl antrosios rekomendacijos dalies pažymėtina, kad Komisija neatskleidžia, ar „EU Pilot“ procedūra konkrečiu klausimu vykdoma konkrečios valstybės narės atžvilgiu. Geriausia Sąjungos teisės taikymo, įskaitant sistemos „EU Pilot“ veikimą, patirtimi Komisija su valstybėmis narėmis keičiasi specialiuose forumuose. Apibendrintą informaciją apie „EU Pilot“ Komisija skelbia ES teisės taikymo stebėjimo politikos metinėje ataskaitoje (COM(2015) 329). Jei Komisija skelbtų konkrečią informaciją apie „EU Pilot“ bylą, ji pažeistų konfidencialumo įsipareigojimus, kurių ji turi laikytis valstybių narių atžvilgiu, imdamasi veiksmų iki pažeidimo procedūros (dėl to galėtų sumažėti nacionalinių valdžios institucijų pasitikėjimas šioje ir kitose bylose). Tai, kad Komisija užtikrina vykdomų „EU Pilot“ tyrimų konfidencialumą, yra patvirtinęs ESTT (Sprendimas *Petrie* (byla T-191/99)), Sprendimas *Spirlea* (byla T 306/12), *ClientEarth prieš Komisiją*, bylos T-424/14 ir T-425/14). Šie sprendimai priimti dėl prašymų leisti susipažinti su dokumentais.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, Komisija mano, kad dabartine jos informacijos sklaidos politika užtikrinama tinkama būtinybės propaguoti geriausią ES teisės taikymo praktiką ir Komisijos santykių su valstybėmis narėmis konfidencialumo pusiausvyrą. Komisija yra įsipareigojusi apsvastyti, kaip būtų galima geriausiai skleisti apibendrintą informaciją apie „EU Pilot“.

120

Į direktyvos taikymo sritį patenkanti vykdymo užtikrinimo strategija grindžiama įvairiomis priemonėmis: pažeidimais, įSA ir dialogu su valstybėmis narėmis. Komisijos vykdomais veiksmais turi būti atsižvelgiama į įvairias priemones. Nuo 2007 m. Komisija nustato savo prioritetus vykdymo užtikrinimo veiksmais; Komisija savo prioritetus nustatė 2012 m. komunikate. Žinoma, šie prioritetai įgyvendinti atsižvelgiant į Komisijos, kaip Sutarties sergėtojos, įsipareigojimą.

8 rekomendacija

Komisija priima šią rekomendaciją. Jos nuomone, pažeidimo procedūros tikslas – nutraukti ES teisės pažeidimą ir kuo anksčiau užtikrinti atitiktį, todėl ji yra įsipareigojusi kuo labiau sutrumpinti laiką, kurio reikia šiam tikslui pasiekti. Vis dėlto šio tikslo įgyvendinimo veiksmingumas ne visada susijęs su pažeidimo procedūros sparta, nes, jei pažeidimo procedūra vykdoma neatsižvelgiant į aplinkybes, kartais rezultatai gali būti priešingi.

Nuo to, kai buvo pradėta taikyti sistema „EU Pilot“, sumažėjo pažeidimo procedūrų, o kartu ir Teisingumo Teismui perduodamų bylų, nes sprendimai dažnai randami taikant sistemą „EU Pilot“. Svarbiausias Komisijos politikos tikslas – įtikinti valstybes nares imtis veiksmų, siekiant išspręsti atitikties problemas.

KAIP ĮSIGYTI EUROPOS SĄJUNGOS LEIDINIŲ

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- vieną egzempliorių:
svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- daugiau negu vieną egzempliorių / plakatą / žemėlapi:
Europos Sąjungos atstovybėse (http://ec.europa.eu/represent_lt.htm),
ES nepriklausančių šalių delegacijose (http://eeas.europa.eu/delegations/index_lt.htm),
susisiekę su tarnyba *Europe Direct* (http://europa.eu/europedirect/index_lt.htm)
arba paskambinę numeriu 00 800 6 7 8 9 10 11 (nemokamai visoje ES (*)).

(*) Informacija teikiama nemokamai, daugelis skambučių taip pat nemokami (nors kai kurie ryšio paslaugų teikėjai gali imti mokesį, taip pat gali reikėti mokėti, jeigu skambinsite taksofonu arba viešbučio telefonu).

Parduodamų leidinių galite įsigyti:

- svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>).

Plačiai pripažįstama, kad ES vidaus prekybos atžvilgiu paslaugų rinka neišnaudojo visų savo galimybių. Paslaugų direktyvos tikslas – sumažinti teisinės ir administracinės kliūtis paslaugų teikėjams ir gavėjams, tačiau praėjus keleriems metams nuo 2009 m. įgyvendinimo termino išlieka nepateisinamų kliūčių. Audito metu buvo nustatyta, kad, nepaisant to, jog Komisija sėkmingai nustatė problemas valstybėse narėse, ji nepakankamai kovojo su tam tikromis kliūtimis, o taikytos priemonės neleido pasiekti pakankamai greitų rezultatų. Paslaugų teikėjai ir vartotojai toliau jaučia nepasitenkinimą, nes negali naudotis paslaugų vidaus rinka tokiu lygiu, koks yra numatytas Direktyvoje.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Leidinių biuras